

Slovenski Prijatelj.

Ishaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja po pošti
4 fl. na leto.

Št. 8.

15. avgusta 1865.

XIV. letnj.

Pridiga za 12. pobinkoštno nedeljo.

(Bodimo usmiljeni; gov. A—st.)

Nek popoten Samarijan pa je prišel do njega, in ko ga je videl, se mu je
v serce smilil. Luk. 10, 33.

V v o d.

Kratko je naše življenje na zemlji; le nekatere stopinje so od zibelji do groba. Naše življenje visi na tanki niti, in pod nami se brezkončna večnost odpira. Vsako uro se nit lahko vterga, in naše truplo pade v zemljo, s katere je vzeto; naša duša pa gre pred sodni stol pravičnega povračnika. Pa v tem kratkem življenji ni nič stanovitnega. Za srečo pride kmalo nesreča, in za dobrim kmalo hudo. Oko, ki se je z veseljem po svetu oziralo, kolikrat v grenkih solzah plava! Serce, ki je bilo polno sladkega upanja, kako kmalo se vidi, ogoljufano, in se od britke žalosti topi! Kdor se je v svetlobi imenitnosti in časti sončil, dostikrat se nanagloma vidi v žalostno temoto zakopanega, in bogastvo se mora ogniti in dostikrat narveči revščini prostor narediti.— Kolikrat je dobro ime čerjneno, pravica zatirana, nedolžnost preganjana, pobožnost zaničevana! Težek jarm, pravi modri Sirah, leži na Adamovih otrocih od dne njih rojstva do dne njih pokopa. Pa če je butara še tako težka, vendar je veliko zlajšana, če jo več ram nosi, če slabosti posameznega človeka ljubezen drugih na pomoč pride. O pač lepo je, in angeli božji se veselé, kedar se človek nesrečnega človeka usmili, in mu pomága! V povesti od usmiljenega Samarijana nam božji učenik kaže, kako moramo tudi mi do takih ljudi usmiljeni biti, ki jih kaka nesreča zadene. Ta povest nam daje priložnost, premišljevati besede:

Bodimo usmiljeni do nesrečnih:

To nam zapoveduje 1. natorna postava; in 2. keršenska postava. Poslušajte!

Razlaga.

1. Kakor reven in siromaški tudi človek na ta svet pride, vendar mu je le usmiljenost prirojena. Druge čednosti imajo nekaj nad sebo, kar je človeški natori nasproti, in kar veliko zatajevanja tirja. Da si človek, postavim lepo čednost ponižnosti pridobi, mora si veliko prizadevati, da samolastno ljubezen in domišljevanje v sebi zatara. Kako močne nasprotnike ima poterpežljivost, krotkost in ljubezen do sovražnikov na jezi, prevzetnosti in maščevanji! Usmiljenost pa je človeku prirojena. Zato pravi Job: „Usmiljenost je z meno zrastle, z meno vred je iz maternega naročja prišla.“ Da je to res, bo lahko vsak sam nad sebo spoznal, kdor zlahtnih občutljejev nalašč v sebi zadušil ni. V otročjih letih, ko so drugi otroci jokali, smo tudi mi ž njimi jokati začeli; tudi najživejši fantek postane žalosten in tih, kedar se med žalostnimi in nesrečnimi mladimi tovarši nahaja. Odraščen človek hitro svoje oči tje oberne, od koder mili glas ali jok zasliši, in pri starem človeku se usmiljenost toliko bolj kaže, kolikor bolj se starost spet otročjosti bliža.

Poglejmo revnega bolnika, ki na bolniški postelji leži. Njegove oči so vderte, njegove lica upadene. Merzel pot mu stoji na čelu, vedni kašelj mu dibanje teži, in hude bolečine mu ne dajo spati. Revni bolnik zdihuje, semtertje se na postelji premika, in žalosten dolge ure šteje. Komu bi se ne smilil, in kdo bi ne želel, da bi Bog tako obernal, da bi bilo za njegovo telo in za njegovo dušo dobro. — Strašen je glas zvonov, ki ogenj oznanujejo. Vsakemu se ljudje smilijo, ki jih je nesreča ognja zadela, vsak hiti pomagat. — Tam nesejo očeta pokopat, zapuščena vdova in nedoraščeni otročiči ga spremljajo k grobu, in milo jokajo, in kdor jih le vidi, v serce se mu smilijo. — Za neusmiljenega človeka ljudje ne marajo, in ga zaničujejo. Od neusmiljenega bogatina, ki svojemu dolžniku tudi za en las ne odjenja; od neusmiljenega opravljalca, ki vsak pregrešek, vsak pezder v očesu svojega bliž-

nega vidi in ga slabo sodi in raznaša; od škodoželjnika, ki se pri nesreči svojega bližnega veseli, vselej se le zaničljivo govori.

Poglejmo nazaj v pretečene čase, in vidili bomo že v starem zakonu lepe zglede usmiljenosti. — Ko je Bog Abrahamu obiskal, povedal mu je, da bo mesti Sodomo in Gomoro pokončal. Abrahamu ste se mesti smilile in je začel za-nju prositi: Boš li pokončal pravičnega s krivičnim vred? Morebiti je še 50 pravičnih po mestu; bodo tudi pokončani? Bi ti ne mogel temu kraju prizanesti zavolj petdesetih, ako se v njem dobé? Gospod mu je odgovoril: Ako najdem v Sodomi te petdeset pravičnih po mestu, hočem zanesti vsemu mestu, zavolj njih. Abraham dalje govori, rekoč: Oh sem jel govoriti s svojim Gospodom, dasiravno sem prah in pepel. Morebiti jih je pet menj od petdeset; boš mar, ker jih je 45 pravičnih, vse mesto razdjal? In Gospod je djal: Ne bom ga razdjal, če jih v njem 45 najdem. In mu je spet rekel: Morebiti bi jih bilo v njem štirideset? Gospod reče: Ne bom nič storil zavolj štiridesetih. Ne bodi hud, Gospod! reče Abraham, da še zinem: Morebiti se jih vsaj trideset v njem dobi? Gospod odgovori: Nič ne bom storil, ako jih tam le trideset dobim. Abraham pravi spet: Ker sem že jel govoriti s svojim Gospodom, morebiti bi se jih ondri 20 dobilo? Gospod reče: Ne bom jih pokončal zavolj dvajsetih. In Abraham je djal: Ne bodi hud, prosim te, o Gospod! da še enkrat pregovorim: Morebiti jih bo v njem vsaj deset? Gospod odgovori: Ne bom razdjal mesta zavolj desetih. In Abraham se je ločil z veselo mislijo, da bo Sodomi in drugim mestom prizaneseno. — Na svojem polji je dobil bogati Booc iz Davidovega rodu žensko, ki je klasovje pobirala, in je prašala mladenca, ki je bil čez ženjice postavljen: Čegava je ta deklica? Odgovoril mu je: Moabjanka je, ki je z Noemo prišla iz Moabske dežele; in je prosila, da bi smela vsled ženjic hoditi, in popuščeno klasovje pobirati; od jutra doslej je na polji in se ni minuto domu ganila. Potem je Booc rekel Ruti: »Slišiš, hči moja! ne hodi na drugo njiyo pobirat, in ne gani se iz tega-le kraja; temuč pridruži se mojim deklam, kjer bodo šele, pojdi za njimi. Ker svojim blapcem sem naročil, naj te nihče ne nadleguje; in pa če boš žejna, pojdi k posodi, ter

pij vodo, ki jo hlapci pijo. In svojim ljudem je še zaterdil: Verzite še nalašč svojih snopov, in pustite jih ležati, da je ne bo sram jih pobirati; ako jih pa pobere, naj je nihče ne krega. (Rut. 2, 1—22.) — Še clo nespametnim stvarjem je usmiljenost lastna. Kako nepokojne so domače živali, kedar se kateri zmed njih kaj prigodil Vse zaženejo krik, kakor da bi življenje vsake bilo v nevarnosti. — Tiči, ki se v druge dežele preseljujejo, posebno žerjavi, v bolj hladnih jesenskih dnevih, ko svoje popotovanje pričnó, včasih velik hrup pod nebom napravijo, in semtertje ferfetajo, zdaj naprej zdaj nazaj. Nekatere teh tic si namreč iz slabosti dolge poti ne upajo dostati, ostanejo zadej, in zato cela truma perutnatih romarjev obstoji, milovajo svoje tovarše, ki jih morajo zad popustiti; ker jim pa mraz in smert žuga, vabijo jih in kličejo, naj da ž njimi leté. Če vtrudenih nikakor seboj privabiti ne morejo, še nekterokrat okrog njih zleté, in potlej naglo kakor strel, proti toplejšim krajem naprej hité. Že stari neverniki so vedeli, da je neusmiljenost velika gerdoba in hudoba, kar nam ta-le prigodba spričuje. Neki mladenec je vidil na polji goloba, ki ga je ropna tica lovila. V strahu je golobec pribežal k mladenču, in se je hotel v njegovem oblačilu skriti. Mladeneč je pa vbogo živalico, golobca, neusmiljeno od sebe pahnil proti ropni tici, ki ga je raztergala. Više sodništvo v Atenih, ki se mu je reklo Areopag, je terdoserčnega mladenča, se vé da s prisiljeno ojstrostjo k smerti obsodilo, zakaj menili so, da grozno nevaren je človeški družbi tak človek, ki je brez usmiljenja.

2. Usmiljenosti nam pa ne zapoveduje le natorna postava, ampak tudi keršanska vera in postava. Ravno zato je božji Odrešenik prigodbo od usmiljenega Samarijana povedal, naj svojim poslušavcem pokaže, da je vsak človek naš bližnji, in naj njih serca k usmiljenosti nagne. Svoje besede je naš Gospod tudi z djanjem poterdil, in pri vsaki priložnosti ljudem usmiljenja skazoval.

V samotnem kraju se je veliko ljudstva okoli Jezusa zbralo, ki so željno njegove nauke poslušali, pa niso imeli kaj jesti. „Množica se mi smili“, je rekel usmiljeni Jezus, „ker glejte! tri dni so že pri meni, in nimajo kaj jesti. In ako jih lačne spustim na njih dom, bodo omagali na poti.“ In usmiljeni

Jezus je čudež storil, da jih je s sedmerimi kruhi in malo ribami okoli štiri tавžent nasitil. (Mark, 8, 1—9.) — Na oljski gori je enkrat božji učenik s svojimi učenci obstal, kjer so celo Jeruzalemsko mesto in prelepi tempelj pregledati zamogli. Živo je stopila pred njegovo dušo podoba, da bo razdijano mesto in tempelj; solze milovanja je začel točiti in rekel je: „Jeruzalem, Jeruzalem! ki moriš preroke, in jih kamnjaš, kateri so k tebi poslani, kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja zbira svoje piščeta pod perute, in nisi hotel.“ (Mat. 23.) — Marija in Marta, Lacarove sestre ste poslale do Jezusa, rekoč: „Gospod! glej, ktereга ljubiš, je bolen. In ljubezni polni Zveličar gre v Betanijo, kjer je pobožna družinca prebivala, pa—Lacar že v grobu leži. Zveličar pride k grobu, in ko je vidil sestre jokati, in jokati Jude, užalil se je tudi. On se je zjokal; glejte, kako ga je ljubil, so rekli okolistoječi — in usmiljeni Jezus je v svoji vsegamogočnosti žalostnim sestram ljubega brata iz groba zopet pripeljal. (Jan. 11.) — Duha božjega učenika so se tudi aposteljni navzeli; z besedo in z djanjem opominjajo, naj bi kristjani usmiljenja imeli. „Veselite se z veselimi, in jokajte z jokajočimi“, pravi sv. apostelj Pavl. (Rimlj. 12, 15.) — Sv. Pavl kersansko družbo imenuje eno telo, ki je enega kruha deležna. Telo ima veliko udov, pa vsi ti udje so le eno telo; rani le najmanjši ud, in celo telo bo bolečine terpelo. Natanjčna zveza udov telesa nam mora biti podoba natanjčne duhovne zveze med kristjani. In Kristusova cerkev je v resnici skoz vse stoletja podobna cve-tečemu vertu, v katerem je žlahtna cvetlica pravega usmiljenja terdo vkoreninjena, in najlepši sad nosila. Ja katoljska cerkev je mati usmiljenja, kar njene dela spričujejo.

Veliko je v Evropi bolnišnic, kjer se revni bolniki óskerb-ljujejo in strežejo, in te bolnišnice imajo svoj začetek večidel od cerkve. Koliko je pobožnih duhovnov, ki grejo v najdalj-niše kraje zemlje in prizigajo nevernikom luč sv. evangélja, in kakor velike so tudi težave, ki se jim nasproti stavijo, pa še večja je njih gorečnost za čast božjo, in njih usmiljenje do nesrečnih bratov, ki v senci smerti sedé. Koliko tavžent in tavžent je usmiljenih bratov in sester, ki cerkveno oblačilo nosijo, in polni usmiljenja terpečim ljudém po bolnišnicah na

strani stojé in strežejo! Vsem vernim pa posebno danes pri branji evangelja od usmiljenega Samarijana cerkev kliče: „Bodite usmiljeni eden do drugega!“

S k l e p.

Glas cerkve je božji glas; dans pa, ko slišite Gospodov glas, nikar ne vterjajte svojih src. Kaj bi bil svet, ko bi bila vsa usmiljenost iz cerkve, iz poslopij imenitnih, in iz hiš ljudi nizkega stanu zginila? Nek učen keršanski mož nam na to ta odgovor daje: Zapri šest levov, dvanajst tigrov, in dvakrat dvanajst volkov in še druge slabše živali vkup, in imél boš podobo družbe, ki vse dela zavoljo sveta, ne pa iz ljubezni do Boga in usmiljenja do bližnega. — Kakor juterna rosa že na pol suho cvetlico zopet vterdi in oživi, tako vterdi in oživi tudi usmiljenost nesrečnega. Mi si v nesreči usmiljenih duš želimo, bodimo torej tudi mi usmiljeni, da tudi usmiljenja najdemo. O usmiljenost, ti pribežališče in lepota človeškega rodu, ostani pri nas, dokler se zadnja kaplja britkosti ne posuši, dokler ne pridemo v tisto srečno deželo, kjer ni nobene smerti več, in kjer vsaka žalost, vpitje in bolečina neha! Amen.

Pridiga za angeljsko nedeljo.

(Od pohujšanja; gov. M. T.)

„Pohujšanje sicer mora priti; ali vendar gorjé tistemu človeku, po katerem pohujšanje pride!“ Mat. 18, 7.

V v o d.

Nobenemu se čudno ne zdi, če pri kakošnem nevarnem požigu velik vriš vstane, in ljudje vsi zbegani križem semtertje letajo in na ves glas vpijejo; zakaj vsak se hojí za dom in pohištvo. Tudi ogenj strašnega pohujšanja semtertje križem svet gorí, in peklenska hudoba na ta ogenj po svojih namestovavcih zmiraj novega olja doliva, in njegov plamen neprenehoma s svojim mehom podpihuje. Ni se nam po tem takem čuditi, ako Kristus v današnjem evangelju in poleg njega tudi pridigarji svoj glas povzdigujejo in kličejo: „Gorjé svetu za-

voljo pohujšanja! Gorjé tistemu človeku, po katerem pohujšanje pride! Kristus ne kliče: Gorjé prevzetnežu in napuhjencu, ali gorjé gerdemu skopuhu in lakomniku! On ne pravi: Gorjé nesramnežu, zglođanemu od nesramne poželjivosti! On ne kliče: Gorjé požeruhom in pijancem, katerih Bog je trebih! On ne pravi: Gorjé jeznaritim in maščevanja željnim; temuč pravi: „Gorjé svetu zavoljo pohujšanja; gorjé človeku, po katerem pohujšanje pride!“ S temi besedami nas hoče Kristus strašne škode obvarovati, ki bi jo po pohujšanji terpela naša duša, in s tem daja na znanje, da, akoravno vse grehe sovraži in kaznuje, vendar večega sovraštva in večje ostudnosti do nobenega nima, kakor do pohujšanja. Kakošna kazen, postavim, je na božje povelje zadela Ahana, Izraelskega vojščaka, ki je s tatvino pohujšanje dal? „Ves Izrael ga je kamnjal, in vse, kar je imel, bilo je v ognji sožgano.“ Komaj so se puntarji Kore, Datan in Abiron zoper Mojzesa in Arona vzdignili, „odperla se je zemlja pod njihovimi nogami in jih je požerla“. In komu je neznano, kako z ostrimi besedami sv. Pavl Korinčane krega, ker so nekega pohujšljivca dlè časa med sebo terpeli, in ga ne, kakor grintovo ovco, iz svoje srede pahnili? Iz tega lahko vidite, kako velik greh je pohujšanje, in pokazal vam bom na dalje, da res trikratno gorjé zadene tistega, kdor pohujšanje daja, namreč ga zadene gorjé 1. od angelov varhov; 2. od teh, ktere je pohujšal; in 3. od Kristusa ob dnevu sodbe.

To bodi naše premišljevanje, ktero naj Gospod na prošnjo svojih svetih angelov s svojo nebeško milostjo porosi!

Razlaga.

1. Človek, kteri pohujšanje daja, zapeljuje in v večno brezno paha duše, kterim so sv. angeli za varhe dani, naj bi tako svojega namena, to je: zveličanja ne dosegle. Zato bo pohujšljivce zadelo gorjé angelov. — Angeli varhi so, kteri neutrudljivo ter noč in dan skerbé, da svoje varovance in rejence hudega varujejo in k dobremu napeljujejo, in njihovo največe veselje je, ako jim zamorejo njih pervo nedolžnost ohraniti. Ako tedaj kak hudobnež takim nedolžnim dušam pohujšanje dá, v greh jih zapelja, da Boga smertno razžalijo,

ob posest lepih nebes pridejo in se v pekel pogreznejo, ali se vam ne zdi, da je tak človek gnjusoba svetih angelov, in da bodo angeli božji pred sodnjim stolom njegovi tožniki, ki bodo tirjali od pravičnosti božje večnega gorjé! Če bi, postavim, ti imel kako drago posodico, ali dragoceni kozarec, ali pa kako lepo podobo, katero bi bil od svojih ranjic staršev, ali od kaknega ljubega prijatla prejel v spomin, pa bi ti jo kak hudobnež ubil in pokončal, bi te mar ne občla jeza, da bi tega hudobneža grajal, in če bi ga mogel, tudi kaznoval? Ako pa pri pohujšanji pomisliš, da duša bližnjega, katero pohujšljivec ubije, je najdražja posoda božja, odkupljena z dragoceno kervjo Jezusa Kristusa, boš razumel, da se morajo tudi angeli božji zoper takega pohujšljivca zagroziti, in biti njegovi sovražniki. Tak pohujšljivec nosi na sebi znamenje Luciferjevo. Tudi on je z zgledom svojega napuha veliko dobrih angeljev zapeljal in jih hudobe storil. Ni mu bilo dosti, da je bil sam hudoben, temuč je še druge podšuntal, da so se zoper Boga vzdignili. Tako tudi veliko hudobnim kristjanom še ni dosti, da so sami krivični in nevošljivi, jezni, požrešni, nečisti in drugim pregreham vdani, temuč skušajo s svojim zgledom, kakor Lucifer, še druge k enakim hudobijam zapeljati in pogubiti.

Bog pa, po besedah sv. Petra, celo angelom, kateri so grešili, ni prizanesel, temuč jih je s peklenškimi vervmi v pekel potegnil in jih v sodbo prihranil. Kaj imajo potem ljudje pričakovati, kateri z besedo in z zgledom drugim pohujšanje dajejo in jih odpadnike od Boga delajo! „Gorjé človeku, po katerem pohujšanje pride!“

Ko je nekaj očak Abraham svoj meč potegnil in že nameril, da bi bil z njim svojega sina Izaka Bogu v dopadljiv dar zaklal, pokliče ga angel Gospodov rekoč: „Abraham! Abraham! ne stegni svoje roke nad otroka, in nič žalega mu ne stori!“ Ravno tako kličejo sveti angeli, če nečisti nesramnež svoj jezik brusi, in z nesramnim govorjenjem ali petjem nedolžne duše njih varovancov mori, ne Bogu, ampak satanu v dopadljiv dar: „Stoj, hudobnež! in nič žalega ne stori nedolžnemu otroku božjemu.“

Kakošna kazen čaka te, ki pohujšanje dajejo, nam je razložil Kristus v priliki od ljulike in pšenice. Ko so hotli hlapci ljuliko pobrati, reče jim gospodar, da tega nikar, da kje z ljuliko vred še pšenice ne izrujejo. „Pustite“, pravi, „oboje skup rasti do žetve, in ob času žetve porečem žencom: Poberite najpoprej ljuliko in povežite jo v snopke, da se sožge.“ To priliko je Kristus sam tako-le razložil: Njiva, kjer ljulika raste, je ta svet; ljulika, ki pšenico duši in jej škodo dela, so hudobni ljudje, ki z malopridnim govorjenjem in z gerdimi zgledi nedolžne pohujšujejo; ženci so sv. angeli, čas žetve pa je dan sodbe. Kakor toraj ženci ob času žetve suhi plevel poberó, v snopke povežejo in sožgó, tako bodo tudi angeli sodnji dan tiste, ki so pohujšanje dajali, odbrali za večni ogenj. „Sin človekov“, pravi Kristus, „bo poslal svoje angele, in bodo pobrali vse pohujšanje iz njegovega kraljestva, in jih vergli v peč ognja. Tam bo jok in škripanje z zobmi.“

Zapomnite si to vsi tisti, kateri s svojimi nespodobnimi norčijami, z nesramnim govorjenjem ali s kvantlarskimi pesmami nedolžne duše pohujšujete, da ste vi tista ljulika na božji njivi, ki pšenično setev pridi, in da vam velja gorjé angelov, in beseda Kristusova v sv. evangelju: „Kdor pohujša koga teh malih, kateri v me verujejo, temu bi bilo bolje, da bi se mu mlinski kamen na vrat obesel, in bi bil potopljen v globočino morja.“ Naj bo tudi, da vas ta maščevavna sodba sv. angelov na svetu ne doletí, toliko hujša bo ob tistem dnevu, ob katerem ljulika s pšenico vred do žetve dozori.

2. Nič manjše gorjé ne čaka pohujšljivca od tistih, ktere je pohujšal. Marsikoga veseli in veliko si jih še v čast šteje, če vedó v družini mnogotere smešnosti, norčije in spodtakljive prigodbe pripovedovati, ktere so smertni strup za nedolžno mladino. Ako jih zavoljo tacih nespodobnost grajaš, izgovarjajo se, da s tem niso nič hudega mislili, da so le hotli družino razveseliti in jo kratkočasiti. S tacimi vlečejo vsi tisti, kateri so z norčevavcom vred spridenega serca, drugi nedolžni pa se vendar-le pohujšajo, in ene same iskre v njih sercu je dosti, da se velik ogenj vname, ki vse čednosti in dobre dela posmodí, lilijo nedolžnosti zagrebe, zali vertec božji v osmojeno,

dimnato grobljo in podertijo spremenl. In kaj bo potem, kedar se pohujšani in pohujšljivec v peklu snideta? Se bodo mar tudi doli skup smejali, norčevali in burke uganjali? Se bodo tudi doli tako kratkočasil? Nek latinski pregovor pravi: „Sladko je, imeti tovarše svojih bolečin“. In res, kaj ne, ubožstvo ni tako terdo, križ ne tako težaven, bolečina ne tako grenka in huda, stiska ne tako velika, če vidimo zraven sebe še druge uboge, s križi obložene, z bolečinami obiskovane, in v stiskah zdihujoče. Ali pri pogubljenih v peklu je to ravno nasprotno. Kolikor večje število jih je, toliko večje ste tudi njihovo terpljenje in bolečina, in sicer za tega del, ker jih ne le hudobe koljejo in terpinčijo, ampak se tudi pogubljeni sami med sebo preklinjajo, si očitajo, svoje pogubljenje drug na drugega zvrčajo, se med sebo pikajo, koljejo, grizejo in martrajo. — Tako prekletstvo pa in terpinčenje bo tiste najbolj zadelo, kateri so s svojim pohujšanjem največ pripomogli, da se je pekel polnil. Število teh, kateri jih bodo terpinčili, bo ravno tako veliko, kakor je bilo število od njih in po njih zapeljanih. Gorjé torej pohujšljivcom sodnji dan, ko ne bodo le nebeški duhovi zoper nje pričali in njih obsojenja tirjali, temuč bodo tudi pohujšani zoper nje se vzdignili, jih kleli in terpinčili na vse večne čase! To pa po vsi pravici, ker pohujšljivec je kriv vseh njih grehov. Vidili ste morebiti, kakošno zaganjanje napravi kamen, če ga v vodo veržeš, in to zaganjanje gre daleč daleč po vodi na okrog. Slišali ste od sneženih plazov. S perva se uterga majhna kepa, ki v zmiraj večo in večo gručo narašča, dokler skalovje za sebo terga, drevje lomasti, cele gojzde posplavlja, in cele vasi in terge posipa. Enako kamnu v vodo verženemu, enaku sneženemu plazu je pohujšanje, ki velikrat od rodu do rodu sega, in brez števila družin za sebo v pogubljenje potegne. Ni čuda, da je nek mladeneč, po svojih tovarših zapeljan, na smertni postelji milo zdihoval: „O gorje meni! in še večje gorjé mojim krivim prijattom, ki so me s svojimi gerdini zgledi pohujšali in v greh zapeljali!“ Spominjaj se toraj vsak pohujšljivec, da duše od njega pobite bodo v peklenskem ognji večno gorjé nanj klicale!

3. Najstrašniše gorjé pa čaka pohujšljivca od Kristusa na dan sodbe. Po nauku sv. Pavla ga ni večega greha, kakor je greh pohujšanja, ker ta greh je vsemu trudu in prizadetju Sinu božjega ravno nasprot; on najglobokejše rani njegovo serce, užge ogenj njegove jeze in zasluži najostrejšo kazen. „Ko se pregrešite nad svojimi brati“, pravi apostol, „in omdružujete njih rahlo vest, pregrešite se nad Kristusom“. Če me vprašate: Zakaj? — vam rečem: Kaj ne, Kristus je dobri pastir, ki je dal življenje za svoje ovce. Tri in trideset let jih je v trudu in terpljenji iskal, in še le s svojo smertjo na križu jih našel. Tu jih je vzel v svoje naročje, da jih nese v ovčnjak svojega nebeskega Očeta. Kaj pa pohujšlavec s temi Kristusovimi ovcami stori? Namestnik je izstradanega volka, ki dušo iz Kristusovega naročja terga in satanu izdaja.

Sv. Albert veliki, nam pripoveduje O. Segneri, je neko podobo s tako umetno staknjenimi kolesi izdelal, da se je semtertje premikala in celo nekatere besede izgovarjala. Sv. Tomaž Akv., takrat njegov učenec, ko od te umetnosti nič ni vedel, pride v njegovo stanico, in ko premikanje in govorjenje te podobe vidi, misli, da je hudoba, ki ga hoče strašiti. Zato jo zgrabi z vso močjo in verže ob tla, da se na kosce razdrobi. Albert v stanico pridi in vidivši razdrobljeno podobo, zavpije: „Oh, moj sin! kaj si storil? Pokončal si mi delo 30 let!“

Enako zamore Kristus pohujšljivcu reči: „O človek! kaj si storil? Pokončal si mi delo 33 let! Zavoljo duše, ktere si hudobnež v greh zapeljal, prišel sem z nebeskih višav v revno štalico. Zavoljo te duše sem 33 let revščino, lakoto in žejo, vročino in mraz terpel, sem brez števila truda, pomanjkanja, in zasramovanja, udarcov in zbadljejev ostrega ternja prestal; sem sramotni križ na morišče nesel in nanj pribit vso svojo kri do zadnje kaplje prelil.“

Vse to si mi na enkrat s pohujšanjem pokončal. Ti si dušo, ktero sem peklenškemu volku ugrabil in jo k snežnobeli čedi svojih ovčic prinesel, oropal in jo peklenškemu volku nazaj v njegovo žrelo vergel.

Kaj ne poglavarji tega sveta po pravici z vso ostrostjo kaznujejo tiste, kateri ljudstvo zoper nje k puntom šuntajo, ali jim storé vojščake odpadnike, da pod sovražnimi banderi svoje orožje zoper nje vzdigujejo. Ali pa ni Bog naš najviši poglavar, in mi njegovi podložni? Ali nisimo pri sv. kerstu val pod bandero sv. Križa prisegli in Kristusu slovesne obljube svoje zvestobe dali? Pohujšljivec pa se zoper tega najvišega poglavarja upre, in stori, da njegov bližnji Kristusovo bandero zapusti, in med satanovo druhal pobegne; on drago odkupljene duše Kristusu iz naročja in od serca terga, in jih proti peklu vodi. Da, pohujšljivec na zemlji prav satanovo službo opravlja. — Ali hočete še dalje slišati, kako se pohujšljivec nad Kristusom pregreši?

Duša kristjanova je drag nograd, ktereга je Bog zasadil, in mu Kristus s svojo kervavo roso prilil, zaupajoč, da bo ob svojem času sad rodil za večno življenje. Pohujšljivec pa, divja zverj enak, ta nograd razdere in pokonča. Na dalje je telo kristjanovo tempelj sv. duha od Kristusa sozidan. Pohujšljivec pa divjaku enak ta tempelj božji v bližnjem do tal razruši; da, on je hujši od morivca in tolovaja, ker ta-le telo bližnjega, pohujšljivec pa celo njegovo dušo umori, ker mu gnado božjo, to je, nadnatorno življenje njegove duše vzame. In ako kri marternikov na maščevanje vpije zoper tiste rabeljne, ki so jim telesno življenje vzeli in jim k nebeški časti pripomogli, kako bo še le na maščevanje vpila kri Kristusova, ki je bila nad pohujšanimi zavoljo pohujšljivca na večno zgubljena! Kaj imajo pričakovati, govori Gospod po preroku Ozeju: „Naprot jim bom prišel, kakor medvedka, kateri mlade poropajo.“ — „Proč, vi tolovaji in vbijavci duš svojega bližnjega! spred mene v večni ogenj, kateri je hudiču in vsem njegovim angelom pripravljen.“ Gorje, trojno gorje toraj cloveku, po kterem pohujšanje pride! Bolje bi bilo za-nj, da bi se mu mlinsk kamen na vrat obesil, in bi bil potopljen v globočino morja.“

S k l e p.

Po tem takem, ljubi moji! varujmo se, da nas to trojno gorjé od sv. angelov, od bližnjega in od Kristusa kot našega ostrega in pravičnega sodnika, ne zadene. Ne govorite nikoli tje v en dan nepremišljeno; zakaj umazan jezik je vselej sramota za poštenega moža, se pa tudi mladim ljudem nikakor ne prilega. Po govoricí se spozna, koliko ceno kdo ima. Ravno tako bodi vaše življenje in vse vaše obnašanje brez graje, in nikomur ne v spodniko. Je pa kdo zmed vas kako pohujšanje dal, naj ga popravi in poravna po svetu svojega spovednika. Sicer je težko, pohujšanje popraviti, kedar seže na široko, kakor težko je ocvetelo in obletelo lilijo ozeleniti. Ali, kar človek ne zamore, pripomore mu pomoč od zgoraj, da je le volja terdna in stanovitna. Kakor poprej v pohujšanji, tako naj sedaj v lepih zgledih vaša luč sveti pred ljudmi, da vaše dobre dela vidijo, in hvalijo Očeta vašega, ki je v nebesih! Amen.

Pridiga za 14. pobinkošno nedeljo.

(Deveta liturgiška pridiga; gov. J. S.)

„Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo priverženo.“ Mat. 6, 34.

V v o d.

„Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice!“ S temi besedami nas Jezus opominja, da ne smemo preveč v časno zamišljeni biti, ker naš nebeški Oče dobro vé, česar potrebujemo. Zaupajmo torej v božjo previdnost, ktera vse preživlja in ohranjuje. Če Bog mladim vranam, ki k njemu vpijejo, živež da, če ptice, ktere ne sejejo, ne žanjejo in tudi v žitnice ne spravljajo, redi; če cvetlice na polju tako lepo oblači, ali ne bo še bolj za človeka skerbel? Saj človeka je stvaril po svoji podobi, zanj je dal tudi svojega edinorojenega Sina na križ, in človeku je namenil nebesa, ako se kakor njegov otrok obnaša in spolnuje božje zapovedi? K zaupanju

v Boga nas lepo opominja tudi sv. Peter rekoč: „Vso svojo skerb nanj zvernite, ker njemu je skerb za vas.“ Ja, večni Oče! spoznamo, da tvoja očetova roka nas povsod vodi. Ti nas ne zapustiš, dasiravno mi grešimo in tebe zapustimo; pa svoje očetove roke ne odtegneš od nas, timveč po več potih nas kličeš kakor skerbni oče in nam kažeš studenec, v katerem se zopet do čistega oprati zamoremo! In ta studenec, ljubeznivi! vsi poznate; saj se vam je že dvakrat od njega razlagalo in tudi povedalo, da do njega pelje pet stopnic. Na prve tri stopnice sem vas že pripeljal, torej le urno danes na četrto stopnico, kateri se pravi: Čista spoved; ker ni še zadosti, samo izprašati svoje vesti, grevengo obuditi in terdni sklep poboljšanja storiti, timveč tudi spoznati moramo svoje grehe, saj spoved: je zgrevano in odkrito spoznanje grehov. Pa pred kom bomo spoznali svoje grehe? — Svojega nebeškega Očeta, kterega smo z grehi žalili, ne vidimo; kamo čemo torej iti? Kamo? — Glejte, Kristus sam vam pokaže! Le spomnite se, ljubi moji bratje in sestre! sv. evangelja, kterega ste danes teden brat-slišali. — Razlagan namreč vam je bil čudež, kterega je Jezus nad deveterimi gobovimi storil in opominjani ste bili, kako morete za vsaki, še tako mali dar Bogu hvaležni biti; in posebno važne in imenitne pa so besede, které je Kristus gobovim govoril: „Pojdite, in skažite se duhovnom!“ Pred kom bote torej svoje grehe spoznali? Pred duhovnom božjim namestnikom; idite torej tudi vi in skažite se duhovnom! In ravno to, namreč sv. spoved bomo danes k veči časti božji in k zveličanju svojih duš premišljevali. Pripravite se!

Razlaga.

1. Ali je že zdavnej spoved? In jaz na to rečem, da spoved je tako stara, kakor star je človeški rod. Le poslušajte! Vsegavedoči Bog je dobro vedel, kaj sta Adam in Eva v paradizu storila, pa vendar je Adama baral: „Kdo ti je pa povedal, da si nag? Morda si od drevesa jedel, kterega sem ti prepovedal?“ Res težko je bilo Adamu obstati svoj greh, težavna se mu je zdela prva spoved.

Berite v Mozesovih bukvah nekoliko dalej in bote našli sledeče: „Gospod je rekel Kajnu: Kje je Abel tvoj brat? Kaj! kaj si storil?“ Kaj družega je Bog s tim hotel, kakor da bi Kajn svoj greh obstal, ali z drugimi besedami, da bi se Kaja spovedal?

In v 4. Mozesovih bukvah se bere: da je Gospod Bog sam govoril rekoč: „Kedar mož, ali žena, karkoli za greh stori, v kterega po navadi ljudje padejo, in se zoper Boga pregrešijo, tako naj svoj greh spozná in storjeno škodo poverne!“

Tamkej v puščavi godernja nehvaležno izraelsko ljudstvo čez božjo previdnost; pa Bog pošlje nad nje hude kače, ktere jih pikajo, — vsi derejo k Mozesu in vpijejo rekoč: „Grešili smo, da smo govorili zoper Boga in zoper tebe. Prosi Gospoda, da nam te strupene kače odžene. In Mozes je molil za ljudstvo, ktero se je svojih grehov spovedalo. Častljiv mož, že siv starček, po imenu Natan, stopi pred kralja Davida in mu njegov grehov očita. David spozná svojo krivico in božjemu poslancu žalostnega serca reče: „Grešil sem zoper Gospoda!“ In še le potem, ko je David svoj greh spoznal, mu reče božji prerok: „Tvoj greh ti je odvzel že Bog.“

Pa kaj bom iskal še več izgledov v sv. pismu starega zakona; torej poglejmo še nekoliko v novi zakon.

Jezus sam, ki je ta sv. zakrament postavil in posvetil, odpuščal je večkrat skesanim grešnikom grehe. Kdo ne misli spet tukaj na zgrevanega Čaheja; kdo se ne spomni revnega mertvoudnega, kteremu je Kristus rekel: „Zaupaj moj sin! tvoji grehi so ti odpuščeni.“ Komu se ne zdi, kakor bi vidil jokajočo Magdaleno pred Jezusovimi nogami klečati in poslušati vesele besede: Zaupaj moja hči! tvoji grehi so ti odpuščeni! Se vé, da Kristusu ni bilo potreba, da bi mu vsakteri natanko povedal, kaj je grešil, ker on je vsegavedoči Bog, kteremu je vse znano, preteklo, sedanje in prihodno. Pa njegovi namestniki na zemlji nišo vsegavedoči, zatorej je tudi Njegova presveta volja, da grešnik vse natanko pové. Jaz vas spet zavernem na lepo priliko od zgubljenega sina. Ta se je svojih grehov obtožil in je rekel: „Oče! grešil sem zoper nebesa in

zoper tebe; da sem te tako nehvaležno in hudobno zapustil; in nisem več vreden, tvoj sin imenovan biti.“

Pa grešnikov je zmiraj in jih zmiraj bo, torej je Kristus tudi za te skerbel in svojim apostelnom in po njih tudi vsem škofom in mašnikom oblast dal, grehe odpuščati in zadrževati. Pred svojim vnebohodom je rekel svojim učencem: „Mir vam bodi. Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem. In ko je bil to izrekel, v nje je dihnul in jim rekel: Prejmite sv. Duha; katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih bote zadržali, so jim zadržani.“ Tako je torej Kristus svoji cerkvi izročil ključe do zakladov božje neskončne ljubezni. On nam je zapustil živi studenec svojih gnad in zdi se mi, kakor bi tudi nam še vedno klical: „Otroci! moje ljube ovčice! jaz grem zdaj k Očetu; pa vendar vas ne zapustim. Vse vam zapustim, česar potrebujete, da zadobite dušni mir in večno življenje. Jaz vem, da tudi vi ne bote brez greha. O kako bote tudi vi želeli, da bi vam kdo rekel: Zaupaj moj sin! Tvoji grehi so ti odpuščeni. Jaz vam ne bom več teh besed klical, ker grem od vas; pa klical vam bom skoz usta svojih služabnikov. K tim idite in spoznajte pred njimi svoje grehe, kakor da bi pred menoj stali; in glejte! karkoli bodo ti storili, bom tudi jaz poterdil. Če vam ti odpustijo vaše grehe, so vam tudi v nebesih odpuščeni; če vam jih pa zadržijo, so zadržani tudi v nebesih. K tim pojdite, saj oni so vaši prijatli in zdravniki!“

2. Kristjani! mislim, da vam ni potreba dalej dokazovati, kako potrebna in tolažljiva za nas je spoved; torej le zaupljivo stopite na to četrto stopnico sv. pokoro in jo začnite z znamenjem sv. križa; za tim pa recite: „Prosim, duhovni Oče! za šveta žegen ali blagoslov, da se svojih grehov prav in čisto spovem!“ Spovednik vas na te besede blagoslovi, čez vas križ stori in reče: „Gospod bodi v tvojem srcu, in v tvojih ustih, da se svojih grehov prav in zgrevano spoveš, v imenu Očeta, Sina in sv. Duha. Amen.“ Ja, grešnik potrebuje v resnici božje pomoči. Ker na tem je vse ležeče. Če že brez božje gnade kaj dobrega misliti ne moremo, koliko manj bi zamogli toliko težko in imenitno delo, kakoršno je spoved, brez božje pomoči prav opraviti?

Po tem, ko ste že sv. blagoslov prejeli, pa molite očitno spoved in povejte tudi, kdaj ste bili slednokrat pri spovedi. To je silno potrebno, da spovednik spozná grešnikovo pridnost ali lenobo. Če grešnik pri sledni spovedi ni bil odvezan, mora to povedati, kakor tudi grehe, zavoľo kterih ni bil odvezan. Razložiti mora to, da spovednik vé, če se je že pobiljšal, ali ne.

Za tim pa mora grešnik ponižno in odkritoserčno povedati svoje grehe, njih število, pleme, kakor tudi okoljščine greha. Misliti si mora, da kleči pred Jezusom samim, in da na sodni bo vse odkrito. O ljubi moji! spovédovati je silno težko delo, ker spovednik tako rekoč nosi na svojih rókah duše proti nebesom, ali proti peklju; zatorej se mora človek čuditi takim, ki se pritožujejo, da spovednik to ali uno reč pobara, da jih predolgo pri spovednici zadržuje i. t. d. O naj bi ti pomislili, da spovednik je:

a) sodnik. On ne more vedeti, če bo grehe odpustil ali zadržal, če mu jih grešnik odkritoserčno ne razodene.

b) Spovednik je zdravnik. „Zdravniku pa in spovedniku“, pravi pregovor, „ne smemo ničesar zamolcati.“ Zdravniku ne bo nihce zameril, če vse natanko pobara, kar za potrebno spozna; kaj nad spovednikom bi bil pa nevoljen, če te za to ali uno dušno bolezen pobara, ktero ozdraviti želi? Kdor se zoper to pritoži, prevzeten je in resnične grevence v njem ni.

c) Spovednik je tudi namestnik božji, namestnik Jezusa Kristusa. On zamore, kakor Jezus od grehov odvezati; pa on ne more, kakor Jezus, človeku v serce yiditi; torej je grešnikova dolžnost, se resnično in odkrito spovedati.

In zakaj bi tudi grešnik se bal spovedniku natanko odkriti svoje grehe? Spovednik je pod smertnim grehom in pod strašno ojstrimi časnimi in večnimi štrafami ali kaznimi molcati dolžen. Kar je spovednik v spovednici čul, zakopano je za večno v njegovih persih. In le sami pomislite, kaj bi bilo iz svete spovedi, če bi spovednik povedal, kaj se je ta in ta spovedal, kdo bi še k spovedi hodil? In res, še nihce ni izpričal, da bi kteri spovednik greh tega ali unega razodel. Jaz nočem

tajiti, da se tudi mašniki spozabijo in padejo, kakor vsak, ki je iz kervi in iz mesa; pa glejte, to je vendar čudno, da iz spovedi ničesar ne pravijo, ja še celo tedaj ne, ako tudi katoljske vero zapustijo in k drugi veri pristopijo. Velike skrivnosti razodene človek v pijanosti, legarju ali sanju, pa da bi mašnik v tem stanu od spovedi kaj razodeval, tega še ni bilo slišati. Glejte čudno moč božjo, ktera varuje, da se sv. spoved ne oskrunja. In naj bi mašnik, ko druge obhaja, tudi gotovo vedel, da ta ali uni ni zadobil sv. odveze, vendar mu Kristusa podati mora, če k božji mizi pristopi. V kratkem: Spovednik mora rajše življenje dati, kakor iz spovednice kteremu kaj odkriti. O saj vam je v tem znan lep izgled sv. Janeza Nepomucena!

Pa tudi vi, ljubeznivi! ste molčati dolžni, kar ste v spovednici slišali; in če se tudi prigodi, da včasi kakšno besedo čujete od tega ali unega ali od spovednika, pod smertnim grehom molčati morate. Večkrat so spovednice tako nerodne, da se kakšna beseda čuje, posebno če se čisto blizo k spovednici rinjate. Posebno bi vas pa prosil, da bi taki, ki ne čujejo dobro, ne k spovednici, ampak v izbo se spovedat prišli. — Kako bi se torej sramoval svojih grehov na tanko odkriti, ker veš, kako spovednik molčati more, in če verh tega še pomisliš, da se nisi sramoval grešiti pred Bogom, ki vse vidi in vse vé, in da je boljše božjemu namestniku skrivaj grehe odkriti, kakor v grehu nepokojno živeti in enkrat pred vsem svetom osramoten biti? Torej le lepo od serca povej, in težek kamen se ti bo od serca odvalil!

Ja pa rečeš: „Kaj si bojo spovednik mislili, če jim to povem?“ Kaj si bo mislil! Spovednik je človek, je slab človek, kakor ti; tudi on mora k spovedi hoditi, kakor vsak grešnik. Nič novega, nič tacega, kar še ni čul, ne boš mu povedal; tvoja odkritoserčnost in tvoje zaupanje mu bo dopadlo; saj on je tvoj prijatelj in ti rad pomagati hoče. O kako vesel bo, če te spet na pravi pot pripelje; kako vesel boš pa tudi ti, če boš zaslišal iz njegovih ust Kristusove besede: „Zaupaj, tvoji grehi so ti odpuščeni!“

Sklep.

Če boš torej stopil na četrto stopnico z zgrevanim srcem, in se odkritoserčno in ponižno svojih grehov pred božjim namestnikom obtožil, če boš tožil samega sebe, ne pa drugih; tedaj smeš upati, da boš šel opravičen domu, kakor zgrevani cestninar, ki je na svoje persi terkal rekoč: „Gospod, bodi milostljiv meni grešniku!“ saj ponižnim daje Bog svojo gnado. Amen.

Pridiga za 15. pobinkošno nedeljo.

(Deseta liturgiška pridiga; gov. J. Š.)

„Mladeneč, rečem ti, vstani!“ Luk. 7, 14.

V v o d.

Ravno zdaj ste slišali brati, kako je usmiljeni Jezus spet čudež storil in revni vdovi vroče solze obrisal. Tamkej iz mesta Najm gre tropa ljudi in spremlja nekega mertvega mladenča, ki je bil edini sin svoje matere, nje up in podpora v starosti. V solzah vtopljena gre jokajoča mati za trugo. Že popred je zgubila svojega moža, in zdaj jej smert še zadnjo tolažbo v revnem vdovskem stanu pobere, namreč njenega edinega sinka, ki je v cvetju svoje mladosti zapustil solzno dolino.

Vsem se reva smili; kako bi se torej tudi Jezusu ne smilila, ktereга serce je neskončno usmiljeno. Zato vidimo Jezusa hitro stopiti k jokajoči ženi, in jej reče: „Ne jokaj!“ Kaj se vam zdi, kdo zamore tako govoriti? „Ne jokaj!“ Tako govoriti zamoreš le ti, o Jezus! ki lahko naše solze obrišeš, in našo žalost v veselje spremeniš! „Ne jokaj!“ tako še vedno Jezus pobožnim dušam govori, ktere so s križi in težavami obložene. Zakaj jokaš? saj jaz sem, ki ti pošiljam križe in težave, ne k tvoji nesreči, ampak k tvoji največi sreči. Le ozri se gor v nebesa! Če te vse zapusti, saj še mene imaš, ki zamorem tvoje solze v večno veselje spremeniti.

„In Jezus je pristopil in se par dotaknul (kteri so pa nosili, so obstali), in je rekel: Mladeneč, rečem ti, vstani!“

Mertvi mladeneč je pač tudi lepa podoba vsakterega grešnika; saj tudi grešnik, dokler je v smertnem grehu, mertev je na duši, ker sveto pismo govori: „Imé imaš, da živiš, pa si mertev!“

Nad mertvim sinom je žalovala mila mati, vboga vdova; tudi nad teboj, o grešnik! žaluje skerbna mati, sv. katolijska cerkev, ktera vedno k Jezusu zdihuje, da bi tudi tebe iz smerti greha obudil. In glej! tudi k tebi se približa usmiljeni Jezus, in te glasno kliče: „Grešnik, grešnica, rečem ti, vstani!“ — Zdaj te kliče po tvoji vesti, ktera te noč in dan grize; zdaj po pridigi; zdaj po pobožnih knjigah; zdaj po lepem izgledu drugih; o le spoznaj, da Jezus je, ki stoji pred vratmi tvojega serca, terka in terka in te prosi, da mu odpreš svoje serce.

Dalej piše sv. Lukež: „da se je Jezus par dotaknul, in tisti, ki so nosili, so obstali.“ Ravno tako se Jezus po svojem neskončnem usmiljenju tudi tebe dotika, da ti vzame priložnost k grehu, postavim: premoženje, hudobne tovarše, znance ali osebo, s ktero si v grešnem znanju živel. Večkrat nočeš vstati, pa Bog svoje roke še ne odmakne. On te udari z boleznijo. Glej božja roka je, ki na tebi leži, ali se jej zamoreš še vstavljati? Med tem pa listi, ki te nosijo, obstojé. Svetniki v nebesih in pravični na zemlji obstojé in gledajo, kaj boš storil. Tvoja mati, sv. cerkev, stoji žalostna na tvojem grobu, in gleda, kaj boš začel. Pri tvoji trugi stoji tvoj angel varh, stoji tvoj kerstni patron, ki vedno za te prosi, in gleda, kaj boš storil. Kaj boš torej storil? Ali se boš božji gnadi še ustavljal?

„Mladeneč! rečem ti, vstani!“ Grešnik, grešnica! tudi k tebi Jezus kliče: „Rečem ti, vstani iz truge svojih grehov in ne bodi terdovraten, saj jaz Jezus te kličem, ki sem za-te svojo kerv do zadnje kaplje preлил. Ne zanašaj se na stare leta, katerih doživel morebiti nikdar ne boš. Zdaj poslušaj moj glas, ker zadnji čas je že za-lél!“

„In merlič je sedel, in začel govoriti.“ Ravno tako se po gnadi svetega Duha vzdigne tudi grešnik iz smertnega groba in spet začne govoriti svojemu nebeškemu Očetu.

On se oberne k Mariji, svoji materi, k materi vse milosti, k pribežališču vseh grešnikov k Mariji, ki je pod križem za-nj jokala in tolako terpela. On se oberne k svoji materi, sv. katoliški cerkvi, ktera ga spet vesela sprejme v zakramentu sv. pokore. Tje pred božjega namestnika poklekne, se zgrevano obtoži svojih grehov in terdno obljubi, svojega razžaljenega nebeškega Očeta nikdar več zapustiti; in spovednik ga v Jevusovem imenu grehov odveže. Glejte, ljubi moji bratje in sestrel kako spet lepo nas današnje sv. evangelje k pokori napeljuje. In jaz za gotovo vem, da še niste pozabili, kar sem vam danes teden od četerste stopnice k studencu svete pokore, namreč od sv. spovedi razkladal; torej hočemo tudi danes še eno stopnico naprej stopiti, ktera nas k temu studencu čisto blizo pripelje, in ta je slednja stopnica, namreč: „zadostilo ali naložena pokora“ se imenuje. Od sv. pokore tedaj vam bom tudi danes govoril, in to v imenu presvete Trojice, v imenu Očetu, Sina in sv. Duha.

R a z l a g a.

1. Ko grešnik že vse grehe natanko pové, kakor si je svojo vest izprašal, tedaj ga spovednik podučí, naloži mu, naj nekatere dela opravi, katerim se „naložena pokora“ pravi. In če spovednik grešnika sv. odveže vrednega najde, tedaj ga v Jezusovem imenu grehov odveže, in sledeče molitve nad njim moli: „Usmili se te vsegamogočni Bog, odpusti ti tvoje grehe, in pripelji te v večno življenje. Amen. Milost, odvezo in odpuščanje tvojih grehov naj ti da vsegamogočni in usmiljeni Bog! Amen. Naš Gospod Jezus Kristus naj te odveže, kakor te tudi jaz po oblasti, ktero imam od Njega, odvežem od cerkvene zakletve in prepovedi, kolikor zamorem in ti potrebuješ.“

V tej tretji molitvi je zapopaden imeniten nauk, da le Bog sam, Jezus Kristus, grehe odpušča, in da mašniki le v Jezusovem imenu, ki je mašnikom to oblast izročil, grešniku sv. odvezo delijo. Slišali ste tudi v tej molitvi besede: „Jaz te odvežem od cerkvene zakletve in prepovedi.“ Mislite si neko veliko društvo, ki šteje veliko ljudi. To društvo ima tudi svoje postave; kaj se nam zdi, kaj stori to društvo s takim,

ki noče njegovih postav deržati? Kaj ne izbriše ga iz verste svojih udov in ga preč spodi?

Glejte, ljubeznivi! ravno tako ravna tudi naša skerbna mati, sv. katolijska cerkev, ktera je društvo vseh pravovernih kristjanov. Tudi ona je nekđaj in še zdaj posebne grešnike, ki njenega maternega glasa nikakor poslušati nočejo, izbčila ali iz verste svojih udov izbrisala. Kdor je iz cerkvenega društva izbrisan, temu je tudi zavživanje sv. zakramentov prepovedano in če nespokorjen umerje, ga tudi mašniki k pogrebu spremiti ne smejo. Če pa grešnik spozna svojo krivico in pravo poboljšanje kaže, tedaj ga tudi spovednik v božjem imenu odveže od grehov, kakor od vseh cerkvenih kazni.

V četerti molitvi sledi prav za prav sv. odveza, ker spovednik grešnika prekriža in reče: „Tedaj te odvežem od tvojih grehov v imenu Očeta, Sina in sv. Duha. Amen.“ K tej sv. odvezi pridene spovednik še besede: „Terpljenje Gospoda našega Jezusa Kristusa, zasluženje Device Marije in vseh svetnikov, in karkoli si dobrega storil in hudega prestal, naj ti bo k odpušćanju tvojih grehov, k pomnoženju gnade božje in k zadobljenju večnega življenja. Amen.“

O ljubi moji! res velika tolažba, velika moč je v spovednikovih besedah: „Odvežem te od tvojih grehov. Spovednik je te besede zgovoril, nebesa so jih slišale in poterdil jih je Kristus, ki je mašnikom to oblast dal, rekoč: „Resnicno, vam povem, karkoli bote zavezali na zemlji, zavezano bo tudi v nebesih; in karkoli boste razvezali na zemlji, razvezano bo tudi v nebesih.“ Ja, ljubeznivi! v zakramentu sv. pokore bote očišćeni svojih grehov, pozabljeni so, pogreznjeni v morje večne tihote, vaše dobre dela spet oživijo in mir vesti se vam poverne. Glejte, spovedniki vam veselega serca kličejo: „Pojdi v miru, moj sin! moja hći! tvoji grehi so ti odpušćeni!“

2. Dasiravno je Jezus Kristus za grehe zadosti storil, vendar božja pravica tirja, da tudi mi od naše strani kaj storimo, da Kristusovega zasluženja vredni postanemo; torej je naložena pokora peta stopnica k studencu sv. pokore in je toliko potrebna, da zakrament bi bil brez nje nepopolnoma. Da po odpušćanju grehov še časne kazni ostanejo, spriča nam

sv. pismo, kakor tudi oestro pokorjenje kristjanov v prvih
časih. Le poslušajte:

Bog se je scer usmilil prvih dveh človekov, vendar sta
morala iz raja iti in marsiktere britkosti in zopernosti skušati.
In kolikrat je Bog izraelsko ljudstvo kaznoval, nam sv. pismo
na več krajih pové.

Tamkej pred kraljem Davidom stoji čistiljiv starček,
Nathan po imenu, in mu oznanuje, da mu je Bog greh od-
pustil; pa David ne prestane jokati in zdihovati. Zaperl se je
v svojo soho, se terdo postil in po noči na golih tleh ležal.
Hotel je tako greh nad seboj kazniti in „božji pravici zadostiti.
Njegovi psalmi so priča, kako dolgo in kako zlo se je kesal
svojih grehov in zanje hudo pokoril.—Kralj Ahab, ki se je z
molikovanjem pregrešil, in je slišal božje žuganje, stergal je
svoje oblačilo, oblekel obleko žalovanja, terdo se je postil, in
se ves objokan sem ter tje sprehajal. — Sv. Janez Kerstnik
je bil od mladih let tako nedolžen, in vendar celo njegovo
življenje ni bilo družega, kakor ojster post in pokora. —
Cahej je Jezusu spokorno rekel: „Gospod! pol premoženja
revežem dam, in če sem kterega goljufal, po čveterno po-
vernem.“ Cahej je torej dobro pokazal, da se je spreobernal,
ker vso krivico je čveterno hotel poverniti. — In če pogle-
damo zgubljenega sina, najdemo ga vsega objokanega stati
pred svojim razžaljenim očetom in ga prositi rekoč: „Oče,
več nisem vreden, tvoj sin imenovan biti, pa stori me kakor
enega svojih najmanjših hlapcev!“ Glejte, zgubljeni sin je bil
pripravljen vse storiti, da bi razžaljenega očeta spet potolažil.
Hotel je najteže dela opravljati in zadovoljen biti z najslabšim
živežem in naj revnišo obleko, da bi mu le oče odpustil in
ga ne zavergel. — Marija Magdalena je s svojim pregrešnim
življenjem veliko pohujšanje dajala; pa ko se je spreobernala,
bila je vsem očiten izgled pravega poboljšanja. Ker se popred
ni sramovala, očitno greh delati, tudi zdaj ni je bilo sram, se
očitno pokoriti. Nje oči so vse objokane in s svojimi lasmi
Jezusu noge briše. Razdelila je posvetno bogastvo med vboge,
in njeno največe veselje je bilo iz Jezusovih ust poslušati
besede večnega življenja. Tamkaj na gori Kalvariji stoji velik
križ, Zveličar celega sveta visi na njem, pod križem pa stoji

tudi Marija Magdalena, vsa v solzah objema Jezusov križ in sprejme Jezusovo truplo tudi v grob. — In komu ni znano, kako je sv. Peter objokoval svoj greh, da je Jezusa zatajil. Od njega se pravi, da so mu obilne solze na licih prav brazdo naredile. In na zadnje že, ko je imel grozno na križu umreti, zmislil si je še posebno pokoro, in se dal narobe z glavo proti zemlji na križ pribiti. In tacih izgledov silno veliko najdemo v sv. pismu.

Ravno tako nam priča tudi cerkvena zgodba. V starih časih je bila grešnikom pokora za več let naložena in večkrat silno ojštra. Kdor je očitno pohujšanje dal, moral se je tudi očitno pokoriti. Razdelili so pa očitne spokornike v štiri verste:

Perva versta se je imenovala versta jokajočih. Kedar je grešnik očitno svoj greh spoznal in škofa prosil, da bi ga med očitne spokornike vzeli, moral je bos v cerkev priti. Škof so mu glavo s pepelom potrosili, njegov život s pokorno obleko ogernili, čas pokore mu naznanili, in mu zapovedali iz cerkve iti rekoč: „Zavoljo tvojih grehov in hudobij si izgnan iz božje hiše, kakor je bil Adam zavolj svojega prestopa iz raja spoden.“ Po tem ravnanju je bil pokorjeni vzet v prvo versto jokajočih, ki so se zato tako imenovali, ker so morali pred cerkvijo klečé s solzami pokore v očéh ljudi, ki so k božji službi hodili, prositi, naj jim odpusté dano pohujšanje in naj za nje pri škofu prosijo.

Iz te verste so spokorjenci pristopili v drugo, tako imenovano versto poslušajočih. Smeli so namreč najbolj od zad v cerkvi poslušati psalme in sv. pridigo; in zato so se poslušajoči imenovali. Po pridigi so morali iz cerkve iti. Iz te verste so prestopili v tretjo versto klečečih. Ti so se morali po pridigi na tla vleči, s solzami v očéh na persi terkati, svoj dolg spoznati in odpuščanja prositi. Škof in vsi duhovni so od oltarja k njim pristopili, tudi se na tla vlegli in jokali z jokajočimi. Med tem so pa vsi verni za jokajoče prosili in škof so vstali, stegnili svoje roke čez nje in so jih blagoslovili. Roke so jim podali in jih opominovali, naj goreče pokoro delajo in ne obupajo.

Iz tretje verste so pristopili v četrto versto, tako imenovano versto stoječih. Kdor je prišel v to versto, znebil se je očitnih znamenj pokore in žalost se je spremenila v veselje. Slekli so pokorno oblačilo, in smel je pri celi maši biti; samo darovati še ni smel in k sv. obhajilu iti. Če je kdo očitnih spokornikov zbolel, dal mu je kak duhoven odvezo v imenu škofa; če se je pa ozdravil, moral je čas, kar ga je še imel v pokori, dopolniti. Pa dobro si zapomnite, da te očitne pokorjenja so bile le za očitne, silne grehe, postavim, če je kdo od vere odpadel, in če jih je spokornik očitno spoznal; kar se je kdo na skrivnem spovedal, je bilo zakopano v spovednikovih persih za večno.

S k l e p.

Iz tega vsega spoznate, ljubi moji bratje in sestre, da naloženo pokoro zvesto sleherni opraviti mora, ki se želi oprati v studencu sv. pokore. Še bi vam rad nekoliko govoril, pa predolgo bi terpelo; zatorej vas h koncu svoje pridige le še zavrnem na zadnje besede današnjega sv. evangelja, in té so: „(Ko je Jezus ta čudež storil) je vse strah obsel, in so Boga hvalili rekoč: Velik prerok je med nami vstal, in Bog je obiskal svoje ljudstvo.“ Veselila se je mladenčeva mati, koja je spet vesela svojega sinka objela, veselili so se vsi pričujoči in so Boga hvalili. Tudi nad teboj, o grešnik! če vstaneš iz groba svojih grehov, veseli se ljubezniva mati, sv. katoljska cerkev; veselijo se angeli in svetniki božji; torej le resnično pokoro, pravo poboljšanje življenja, in obrisal boš svoji materi vroče solze, ktere zavolj tvojih grehov preлива! Glej, ali ne čuješ Jezusa, kako ljubeznivo tudi tebi kliče: „Grešnik, grešnica! rečem ti vstani; saj nočem tvoje večne smerti, ampak da se spokoriš in večno srečno živiš!“ Amen.

Pridiga za Malo gospojnico ali god rojstva Marije Device.

(Dvojna pot v nebesa; gov. —f—.)

„Jakob je rodil Jožefa, moža Marije, od ktere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus.“ Mat. 1, 16.

V v o d.

Jesenski čas se je približal. Minula je vroča poletna gorkota. Dan se je skrajšal, noči se potegnile in hladne postale. Ptice veselo žvergolenje je potihnilo; cvetlice so po večem odcvetele, in listje na drevju blede in rumeni: le ene tedne še, in se bo osulo, in bodo le gole veje kviško šterlele. Vse to nam pričuje, kako premenljivo da je vse časno, kako nestanovitno da je vse pozemeljsko. Če pa tudi v natori večna spomlad ne kraljuje, poznam vendar-le drugo spomlad, ki v človeškem sercu stanuje, in se nikoli ne spremeni in nikdar ne sprebledi, ampak vedno zeleni in večno terpi, ako si je človek sam ne razdene in ne zamori. Ta spomlad je čisto serce, kakoršno je imela Marija prečista Devica, ktere rojstni god današnji dan obhajamo. Čistemu sercu nič ne škoduje, naj toča bije ali solnce žge, naj burja brije ali dež lije. Spomladi, ktera v čistem sercu živi, nobena sila ne zamori; ona svoje cvetje clo v večno življenje poganja. Torej usmiljeni Jezus čiste duše zveličane zove in pravi: „Blagor njim, ki so čistega serca, Boga bodo gledali.“ To je čistim dušam pač vesela resnica, od ktere se bomo tudi mi danes pomenili, ter si veselje čistih in nedolžnih duš v svoje današnje premišljevanje izvolili. Poslušajte!

Razlaga.

1. Človek komej luč sveta zagleda, že je od mnogih nevarnost obdan. Reven in slab pride na svet, in brez pomoči skerbnih staršev bi bilo že o prvem trenutleju po njem. Polagoma rastejo in se mu vterdujejo dušne in telesne moči, ko stopi v otročje leta, vesele leta ljube nedolžnosti. O kako srečen je takrat, in koliko čistega, ter nedolžnega veselja življa, za kakoršno veselje odraščeni v grehe zakopani človek nima več umov. Vsaka, in celo najmanjša stvarca vtegne nedolžnemu detetu napraviti veliko veselje. In dasi-ravno se mu že takrat kak hudoben tovarš približuje, ter ga v greh napeljuje, vendar ga le starši, ako so skerbni in pobožni večidel še na pravem potu obderžé in mu nedolžnost obvarujejo. Pa leta tekó, eno drugemu podaja roko, in naglo naprej hité, ko val za valom ob potoku. Le prezgodaj odraste očetovemu strahu in maternemu varstvu, ki sta skerbno gledala na vsako njegovih stopinj, sta omahljivega podpirala, padljemu ná kviško pomagala, otožnemu serčnost dajala. Pred ko se zanese, stopi v mladošne leta, v leta možke starosti, v kateri se samemu sebi prepuščen po svetu ozira, ki se ko široko morje pred njim razprostira. Po njem se mora zdaj spustiti, njemu šibek čolnic svojega življenja izročiti, v vednih nevarnostih se topiti, ki mu zdaj skrite proté, zdaj očitno vanj režé. Tu se mu na razpotje vstopi pisana poželjivost, ktera ga vabi s sladko medeno besedo, da bi se za njo podal. Tam mu miga nečimurnost in napuh, in ga išče pregovoriti, pri njem v službo stopiti. Tukaj vidi v visoki časti, spoštovano in obrajtano od ljudi zvijačnost in goljufijo, ktera tudi njega kliče na svojo stran, in mu nezmerne dobičke in blagre obeta. Tam grad zagleda prekrasno zidan, ki ima vrata na stečaje odperte, in pred njimi stojite v bliščečem oblačilu sladnost in zapeljivost, vsakterega potnika priliznjeno vabivše, v grad stopiti, in nju gospej služiti, služiti mehkužnosti in nečistosti. In oh, koliko je drugih nevarnost, ktere človeku žugajo in proté, ko nastopi življenja pomenljivi tir; in gorjé mu, trikrat gorjé, ako je preslab, v sredi šumečih valov varno

voditi šibki čolnič življenja! časna nesreča mu je večidel za petami, in večna ga čaka. Srečen pa, trikrat srečen, ako varno splava z božjo pomočjo! Ako je s pripomočjo milosti božje vsemu zapeljevanju serčno odšel, tedaj je gotovo, da mu bo serce gorelo le za Boga, ktereга bo ljubil čez vse, pripravljen vse storiti, kar on hoče in želi. Živela mu bo v sercu sv. čistost, zalšala ga ljuba nedolžnost, nebeški mir bo v njem stanoval, kraljeval zveličanski pokoj, cvetela tiha dovoljnost, prebivala zvesta udanost v sveto voljo božjo. V njegovem sercu živi in zeleni večno vesela spomlad, ktera nikdar ne mine, nikdar ne zgine. Njemu velja, kar Zveličar pravi rekoč: „Blagor njim, ki so čistega serca, Boga bodo gledali.“ Oh kolika sreča in nepopisljivo veselje; gledati Boga, svojega Stvarnika, Odrešenika in Posvečevavca, gledati svojega najboljšega Očeta, izvir vse dobrote, studenec vsega veselja. Glej, o človek! ako ovarješ nedolžnost duše in čistost serca, njega boš gledal že na tem svetu v stvarjenih rečeh, na unem pa od obličja do obličja gori v sv. nebesih v neizrečeni lepoti.

2. In kako pač tak človek Boga gleda že na tem svetu? — Kedar se začne mračiti in na ponočnem nebu lesketati na milijone zvezd in zvezdic, katerih nobeno človeško oko ne prešteje, nobena človeška roka ne doseže, zdi se mu, kakor bi bila vsaka med njimi od Boga poslana, oznanovat mu božjo povsodpriučnost in njegovo skerb za vse stvari, in mu je, kakor bi čutil Boga zraven sebe, ter mu gledal v obličje, in serce mu zaigra od čistega veselja ravno kakor prečisti Devici, kedar jej je angelj, božji poslanec, oznanil včlovečenje božjega Sina. — In kedar se na spomlad vsa natora iz zimskega spanja zbudi, vse veselo klije in na novo oživi, vse križem pisanih cvetlic cveté, in prijeten duh iz njih navzgor puhti, gleda nedolžni človek vsemogočnost božjo v vedno novem stvarjenju, in vsaka ljuba stvarica ga spominja na Stvarnika in mu v spomin kliče, da lepši ko vse stvarjenje je Stvarnik sam. In serce se mu nad tem veselja topi, kakor sv. Janezu, čistemu mladenču, preljubemu učencu, kteremu samemu je dovoljeno bilo, pri zadnji večerji ljubemu Jezusu

na persih sloneti. — Ali pa kedar se o poletnem času gromonosni oblaki po nebu podé, in se plahi ljudje nevihte in nesreče bojé, in se strele vžigajo in pod nebom švigajo, in strašni grom nebeški strop potresa, da tudi po zemlji doni in odmeva; menite, da se on tedaj trese in sodbe božje boji? Ne; ker vé, da je živ in mertev v božjih rokah; in torej tudi med bliskom in treskom občuduje božjo vsemogočnost, ki podiraje zida, in ž njim govori v neznanem veličastvu, kakor nekdanj z Mozesom iz gorečega germa. — Je bil od svojih bratov krivo sojen in obrekovan, od njih po cele leta zaničevan; zdaj pa svojo zmoto spoznajo, in mu spet dajo pravico, ktera mu gre; zagleda v tem spet dobroto in pravico božjo, kateri zatirane nedolžnosti brez zmage ne pusti, in neznaná sladkost mu serce napaja, kakor nekdanj nedolžnemu Jožefu, kedar je svoje brate vse skesane in poterte pred seboj zagledal. — Ga je huda sila ob vse pripravila; mu pobrala, kar mu je bilo najljubšega na zemlji; vzela mu najljubšega prijatla, mu poderla vse veselje, ter mu le žalost in britkost za tovaršico pustila, kakor bogaboječemu Jobu svoje dni; tudi tedaj ne bo obupal, ampak bo svoj pogled proti nebu obrnil, kjer mu edini vedno zvest prijatelj stanuje, ki ga tudi v nesreče tamni noči ne zapusti, ampak mu natihoma na serce govori: „Nikar ne obupaj, sin! ako te tudi vse zapusti, te jaz, tvoj Bog, ne bom zapustil.“ In iz blelih lic mu bereš sladki mir, ki se mu je v poterto dušo spet povernil. — In ako je potrebnemu bratu v sili na pomoč prišel, iz mokrih oči mu obrisal vroče solze in mu ohladil in vtolažil pobito serce; oh kako se zdaj ž njim vred veseli, in veseli zavesti, da je kaj dobrega storil, zdi se mu, da Oče nebeški zraven njega stoji in gleda z dopadanjem na njegovo dobro delo. — Tako vživa nedolžen človek že na tem svetu obilno veselja, kakorsnega ne vživa nobeden grešnik, in gleda po tem potu Bogu že tukaj na zemlji v njegovih stvaréh, katerih vsaka in tudi najmanjša ga opominja na njega, ktereга ima v duhu in v mislih vedno pred seboj.

3. Ali še vse večje veselje ga čaka na unem svetu, v nebesih, kjer bo Boga gledal od obličja do obličja. Torej se pa tudi umreti ne boji, in mirno zatisne svoje oči, kedar pride večer življenja, bije zadnja ura njegovega pozemeljskega popotovanja. Njegovo čisto serce si kviško želi, dokler duša telo zapustivši navzgor ne spuhiti nedolžna kakor je stvarjena bila, in gre po placilo, katero se popisati ne da. Iz besed sv. Janeza vemo, da je le tem presrečnim dušam dovoljeno, Večnemu najbližej biti, spremljevati božje Jagnje, kamorkoli gre, in mu prepevati pesem, ktere razun nedolžnih mladenčev in čistih devic nobeden peti ne zna.

4. V novi lepoti bo o prihodnji spomladi vsa natora zopet oživela, planine in doline iz nova ozelenele, cvetic bo na milijone zopet razcvetelo; ali čisto serce, enkrat zgubljeno, nikoli več ne oživi, nedolžnost zamorjena nikdar več ne ozeleni. Rumeno solnce se nam vsak večer za gore skrije; pa nam slednje jutro ljubo in prijazno spet iz za gor prisije: ali čistost in nedolžnost serca, enkrat zapravljen, nikoli več nazaj ne pride. Zvezde prihajajo in spet odhajajo po svojih tirih, se nam spred oči zgube, in spet nazaj povernejo; ali čistost in nedolžnost serca, enkrat zamorjena nič več nazaj ne pride, se nikoli več nazaj ne poverne! Oh kolika zguba, kolika nesreča! zgubiti dragi zaklad, neprecenljivi biser, ki se ne najde več, ne da več poverniti. Tolike škode pač ni v stanu jezik izreči, ne pero prav popisati. — Toda vbogi človek, ako si tudi padel in zgubil sv. čistosti in nedolžnosti prelepi biser; vendar-le zavolj tega nikar ne obupaj! Gor nad zvezdami živi sicer ojstri Gospod in pravični Sodnik, pa tudi dobrotljivi in usmiljeni Oče, kateri je vedno pripravljen, ti roko v spravo podati, ako se s potertim sercom k njemu oberneš in prav pokorivši se k njemu poverneš.

Pot ti sam pokaže po svojem ljubem Sinu v zakramentu sv. pokore, v katerem si zamoreš spet očistiti grešno serce, omiti omadeževano vest. Res, da perve nedolžnosti več nazaj dobil ne boš; bo ti pa madež greha izbrisan, rana zaceljena, da vendar-le pojdeš veselo v sveto nebo.

Vesel zgled zapeljanim dušam, ki so nedolžnost svojo nesrečno zapravile, ako skerbijo zveličane biti, je po svetem evangelju Marija Magdalena. — Ocitna grešnica je bila, veliko jih je pohujšala; pa vendar nje usmiljeni Bog še ni zaverigel. — Jezusove nauke je slišala, se je spokorila in poboljšala. — Jezus je, od nekega farizeja Simona k obedu povabljen, ravno za mizo sedel, ali prevzetni gospodar je malo spoznal koga za mizo ima. Zdaj pride Magdalena, zavolj svojih pregreh vsa objokana, v hišo, poklekne k Jezusovim nogam, začne mile solze točiti, ž njimi njegove svete noge umivati, nje z lastnimi lasmi briše, in z žlahtno đšavo mazili. — Farizeju je nad grešnico merzelo: Ko bi Jezus pravi prerok bil, djal je sam pri sebi, vedel bi, kako razglašena grešnica je; še dotakniti bi se jej ne dal. — Jezus se za objokano spokornico poskusi, in jo zagovarja rekoč: „Njej bo veliko odpuščeno, ker je veliko ljubila.“ Potem se ljubeznivo k njej oberne in jej reče: „Tvoji grehi so ti odpuščeni. Pojdi v miru!“ — Odsihmalo ni Magdalena Jezusa več zapustila; hodila je za njim, njegove božje nauke poslušala, njemu stregla in ga spremila tudi na strašni hrib mertvaških glav, kjer je pri njegovi smerti žalostna pod križem stala. — Kako za ljubo usmiljeni Jezus prav spokorjene duše ima, on Magdaleni očitno pokaže. V jutro svojega častitljivega vstajenja Magdalena z drugimi ženami zgodaj k njegovemu pokopališču hiti, njemu še zadnjo čast skazat, in njegovo presveto telo v žlahtno mazilo djat; ali one pokopališče prazno najdejo. Angelj jim pove, da je od smerti vstal, in Marija Magdalena teče to učencem povedat. Kedar spet nazaj prihiti, pomudi se pri pokopališču, in milo joka. — Angelj jo ves prijazen popraša: „Žena, kaj jokaš?“ Ona globoko zdihne in pravi: „Ker so mi mojega Gospoda vzeli, in ne vem, kam so ga položili.“ Na to so jo še bolj solze polile, in ko se oberne, zagleda moža, ki jo popraša: „Žena, kaj iščeš?“ Mislila je, da je vertnar, in mu jokaje odgovori: „Gospod! ali si ga ti vzeli; povej, kam si ga položil, da po njega grem!“ Jezus jo na to po imeni zakliče in se jej spoznati da. Ona pa pred-nj na kolena pade rekoč: „Moj Učenik!“ in se ga hoče okle-niti. — Magdalena je potem do svoje smerti v ojstri pokori

živela, in je po ozki stezi poboljšanja vesela šla za Jezusom v nebesa.

Tudi pot pokore jo tedaj v nebo pelja, pa je ojstra in težavna!

S k l e p.

Torej, ljuba duša! ki si svoje serce do zdaj še greha ovarovala in čistega ohranila, oh, varuj jo ljubo nedolžnost in čistost serca z vso mogočo skerbjo; varuj jo, ko najboljše blago in najdražji zaklad, ki te že tukaj na zemlji z veseljem navdaja, na unem svetu pa s nepopisljivo sladkostjo napaja.

Si pa reva tako nesrečna bila, da si zgubila žlahni biser čistega serca, in omadeževala prelepo oblacilo nedolžnosti, o nikar se ne mudi, ter hiti v studencu svete pokore očistiti svojo vest, ter vedi, da po storjenem grehu ti le prava pokora nebeške vrata odpreti zamore in se tako enkrat, če tudi med čistimi devicami nepopisljivega veselja ne vživaš, vsaj med spokorniki in spokornicami v nebesih veseliš; zakaj:

Skoz življenje gre od tod

V sveti raj le dvojni pot:

Pervi pot nedolžnosti,

Drugi je spokornosti,

Ako pervega zgrubiš,

Glej, da druž'ga ne zgrešiš. Amen.

Pridiga za 19. pobinkoštno nedeljo.

(Enajsta liturgiĉka pridiga; gov. J. Š.)

„Jezus je prijel vodeniĉnega, ga je ozdravil in spustil.“ Luk. 14, 4.

V v o d.

Današnje sv. evangelje nam vnoviĉ spriĉuje, kako usmiljen je bil Kristus posebno do bolnikov. Prineso mu nekega vodeniĉnega reveža, in Jezus ga prime, ozdravi in k domu spusti. In kako bi se tudi Jezus bolnih ne usmilil, saj ti njegove pomoci najbolj potrebujejo?

Jezus Kristus, ki je smertne britkosti sam okusil, skerbel je tudi za revne bolnike in umirajoĉe, da nam je odperl tudi peti studenec, iz kterega zajema bolnik moĉ za dolgo pot v veĉnost. — Kedar se clovek že smerti bliža, zapusti ga vse upanje v posvetne reĉi in zgine kakor nezvesti prijateli; le strah in groza pred bližno smertjo se vleže k njemu v bolno posteljo. Oh! da ga le zaupanje v božjo neskonĉno usmiljenje ne zapusti! Torej da bolnik še v Bogu tolažbe najde in ne obupa, postavil je Jezus Kristus zakrament sv. poslednjega olja. In glejte, ljubi moji keršanski bratje in sestre! ravno današnje sv. evangelje me napelje, vam toliko lepe obrede, ktere pri obhajanju bolnikov vidite, nekoliko razložit. — Poslušajte!

R a z l a g a.

1. Če je Kristus že sv. zakrament postavil, kterega prejme clovek precej, ko svetá luĉ zagleda; kako ne bi tudi drugega zakramenta postavil, kterega prejme clovek, ko mu že luĉ življenja umira? Ja, Kristus tudi bolnika ni pozabil, ki že stoji na pragu veĉnosti. On mu je odperl studenec, iz kterega izvira moĉ in tolažba za bolnega reveža. Posebne pomoci od zgorej pa tudi bolnik silno potrebuje. Če premišljuje svoje preteĉeno življenje, strašijo ga silni grehi, s kterimi je v svojem

življenju usmiljenega nebeškega Očeta tolikokrat razžalil. — Če se ozré v prihodno življenje, stopi mu smert pred oči in ta mu kaže pot pred pravičnega sodnika. Premišljuje samega sebe, začne zdihovati od velikih bolečin, ker britki kelih terpljenja mu pred oči stopi. Oberne svoje oči po hiši, zagleda svoje ljube vse objokane, ktere bo morebiti neoskerbljene zapustil. Iz tega lahko spoznate, da bolnik posebne gnade potrebuje, in to gnado mu delí Jezus v zakramentu svetega olja. Od tega zakramenta piše sv. Jakop: „Je kdo bolen med vami, naj pošlje po cerkvene mašnike, in naj molijo nad njim in naj ga mazilijo z oljem v imeni Gospodovem, in verna molitev bo otela bolnika, in Gospod mu bo polajšal, in ako je v grehah, mu bodo odpuščeni.“

Vem pa, da želite tudi obrede poznati, ktere vidite, ke-dar mašnik k bolniku pride, torej le dobro si jih zapomnite, po versti vam jih bom razložil.

Perva beseda, ktero mašnik govori, ko v bolnikovo sobo stopi, vzeta je iz sv. evangelja. Pri sv. Lukežu se namreč bere, da je Kristus svojim učencem naročil rekoč: „V ktero hišo koli pridete, recite najpoprej: Mir bodi tej hiši! in sveta cerkev je k tim besedam še pristavila: In vsem, ki v nji prebivajo!“ Mašnik hoče s temi besedami reči: „Moj ljubi bolni brat! ljuba bolna sestra! Ne vstraši se me, ker prinesem ti mir in tolažbo, srečo, zveličanje in blagoslov za tvoje bolno telo in za žalostno dušo!“ Za tem postavi mašnik presveto popotnico in sveto olje na mizo, ktera je z belim pertom pre-gernjena in na kateri luč gori: pomoči vejico v blagoslovljeno vodo, poškropi ž njo bolnika in začne moliti Davidov psalm rekoč: „Pokropi me, Gospod, z isopom, in bom očiščen; operi me, in bom bolj bel kakor sneg“, to je: Ravno, kakor voda blato spere, tako tudi voda pokore, solza serčne gre-venge, opere tvojo dušo od grehov, da postane pred Bogom bolj bela, kakor sneg. Za tem se dalej moli. „Usmili se me, o Bog! po svoji veliki milosti! Čast bodi i. t. d.“

Po tem se še enkrat ponovi: „Pokropi me, Gospod z isopom, in bom očiščen; operi me, in bom bolj bel, kakor sneg. — Naša pomoč je v Gospodovem imenu. — Ki je stvaril nebo in zemljo. — Gospod usliši mojo molitev. In

moje vpitje naj k tebi pride! Gospod z vami! In s tvojim Duhom! Molimo! Usliši, nas sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! in pošlji svojega sv. angela z nebes, kateri naj varuje, ohranjuje, podpira, obiskuje in brani vse, ki v tej hiši prebivajo. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.“ Tudi vidite, kakor mašnik križ vzamejo in ga bolniku poljubiti dajo. Kaj družega hoče mašnik s tem na znanje dati, kakor bolniku reči: „Moj prijatelj! poljubi tega, ki je na križu za-te kerv preli; ker On je prinesel iz nebes mir na zemljo. V Njem je zvelicanje, v Njem je tolažba za bolnika. Če te tudi zapustijo tvoji znanci in prijatli, če ti slovó da čeli svet, Kristus je pri tebi, On tvoj najzvestejši prijatelj.“

Zdaj opravi bolnik svojo spoved, in ako je mogoče, in spovednik za potrebno spozná, tako imenovano „dolgo ali veliko spoved“; in za tem prejme Jezusa, kakor popotnico v vecnost. Strežaj moli v bolnikovem imeni očitno spoved, za tem mašnik navadno nad bolnikom moli in mu podá Jezusa rekoc: „Prejmi, brat! sestra! popotnico Telesa Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki naj te varuje hudobnega sovražnika in naj te pripelje v vecno življenje. Amen.“ Dolgo pot mora umirajoci nastopiti, namrec pot iz tega sveta v neskončno vecnost; in kakor je bil nekđaj prerok Elija od angelja z čudnim kruhom okrepcan, da je štrideset dni skoz puščavo hodil brez ž veža, dokler je prišel do gore Horeb, ravno tako bo tudi umirajoci z angelskim kruhom, s presvetim rešnjim Telesom poterjen in okrepcan, da na dolgem potu ne omaga in se srecno vojskuje zoper svoje dušne sovražnike na težavnem potu v vecnost, dokler pride do gore zvelcanja, to je v vecno življenje. Zdaj je bolnik očiščen svojih grehov in z angelskim kruhom nasiten, in mašnik moli nad njim in prosi Boga, da bi mu Jezusovo presveto telo dušo in truplo ozdravilo.

O ljubi moji! tudi za nas vse bo enkrat dotekel čas življenja. Mali zvonček se bo zaslišal, in k nam bo stopil mašnik in nam na persih prinesel usmiljenega Jezusa; blagor nam, če ga že v življenju vredno prejemamo, ker kakoršna je zdaj naša spoved, taka bo večidel na zadnje, kakor zavživanje Jezusovega telesa ali vredno ali nevredno je zdaj, tako bo

večidel tudi na slednjo uro. In kedar tudi tebe bolezen v posteljo bolečin položi in že vidiš mašnika tebi sveto popotnico nesti, o tedaj premisli, da tvoj Zveličar tebi ravno tako govori, kakor nekdanj grešniku Caheju, rekoč: „Danes hočem v tvojo hišo priti“, da tvojo dušo grehov očistim, s svojo ljubeznijo jo napolnim, zveličanje jej prinesem in jo v nebesa popeljem, kedar se bo od telesa ločila. Le pomisli, da k tebi bo prišel tisti Jezus, ki je bolnika, od kterega današnje sv. evangelje govori, kakor tudi več drugih bolnikov s svojo vsegamogočno besedo ozdravil. Reci z največim zaupanjem: „Pridi, o Jezus! k meni, dasiravno nisem vreden, da greš k revnemu bolniku v borno hišo! Pridi, in ozdravi mojo bolno dušo, in moje bolno telo!“

2. Ko je bolnik že sv. popotnico povžil, začne mašnik 50. in 129. psalm moliti, prosi tudi v litanijah vseh svetnikov, da bi revnemu bratu s svojimi prošnjami pomagali tudi svetniki in svetnice božje. Zdaj stopi k bolniku, naredi čez njega tri križe, ter položi roko na njega rekoč: „V imeni Boga Očeta in Sina in sv. Duha naj ugasne tebi vsa moč hudobnega duha s poklado naših rok in s klicanjem vseh svetih angelov, arhangelov, očakov, prerokov, apostelnov, mučencev, spoznovavcev, devic in vseh svetnikov. Amen.“ Že Jezus in sv. apostelni so na bolnike roke pokladali in jih ozdravljali. Od tod tudi pride, da položi mašnik svojo roko na bolnika in razdira v imeni presv. Trojice in s klicanjem vseh svetnikov moč peklenškega sovražnika, ki si posebno v smertni uri prizadeva človeka zmotiti in večno nesrečnega storiti.

3. Za to molitvijo začne mašnik s sv. oljem na vseh peterih počutkih bolnika maziliti rekoč: „Po tem sv. maziljenju in po svojem preljubeznivem usmiljenju naj ti Gospod odpusti, karkoli si z očmi, ušesmi, z dihanjem, z okusom, z rokami, nogami in z razveseljevanjem ledij grešil: V imeni Očeta, Sina in sv. Duha. Amen.“ Po tem se začnejo tri prav lepe molitve za bolnika, da bi mu Bog dušno in⁷ telesno zdravje milostno podelil. — Kaj se vam zdi, zakaj se bolnik pomaže z sv. oljem, in zakaj ravno na peterih počutkih?

Bolnik se pomaže s sv. oljem ne samo zato, ker je sv. Jakóp po Kristusovi zapovedi to ukazal; tudi zavoljo tega, ker olje je tudi podoba moči, katero ima zakrament sv. poslednjega olja v bolnikovem boju zoper peklenske moči. — In kakor je nekdaj usmiljeni Samarijan vina in olja v rane človeku vлил, ki je med razbojniko padel, ravno tako pošlje tudi Kristus svojega namestnika na zemlji s sv. oljem k bolniku, ki od grehov silno ranjen na postelji leži, da ga ozdravi od hudih ran, katere mu je greh usekal, da mu polajša bolečine in tudi telesno zdravje pridobi, če mu je k zveličanju duše. Hvaljen, ja večno hvaljen naj bo naš Zveličar za velike gnade, katere nam v tem sv. zakramentu deli.

Duhovnik pomaže bolniku oči, ki so tolikokrat nespodobne reči gledale; oči, ki so kralja Davida prešestnika in morivca storile, oči, ki so bile polne nevošljivosti in požrešnosti. — Duhovnik pomaže ušesa, katere so toliko kvant in klafarskih pesmi, obrekovanja in nepotrebnih marnov poslušale. Pomaže nosnice, ki so take rače dobre jedi in pijače duhale. Pomaže ustnice, in to ne zastonj, ker kakor listja in trave stori človek grehov s svojim jezikom. Pomaže roke, katere so krivično blago skup grabile, nesramne reči ošlatovale ali svojega brata pretepale. Pomaže noge, katere so bolnika tolikokrat na grešne pota nosile na raje, v kerčme in ponočne voglarije. — Kedar bote tudi vi, ljubeznivi! na smertni postelji ležali, obudite serčno grevengo čez vse grehe, katere ste storili po svojih peterih počutkih! Varujte se pa greha tudi zdaj, da enkrat britkih solz čez zgubljene leta točili ne bote.

4. Po maziljenju s sv. oljem in po dokončanih molitvah vzame mašnik podobo križanega Jezusa spet v roke, naredi čez bolnika več križev in moli: „Naš Gospod Jezus Kristus bodi pri tebi, da te brani; bodi med tebo, da te poživlja; bodi okoli tebe, da te ohranjuje; bodi pred tebo, da te vodi; bodi za tebo, da te pokrepčuje; bodi nad tebo, da te povsod poterduje in blagoslovlja. Sv. Duh naj pride in ostane nad tebo. Amen. Gospod naj bo milostljiv vsem tvojim krivicam. Amen. In naj ozdravi vse tvoje bolezni. Amen. In naj reši pogubljenja tvoje življenje. Amen. In naj spolni tvojo željo po vsem dobrem, ki v Trojici en sam Bog živi in kraljuje od

vekomej do vekomej. Amen. Mir s teboj! Naj te ozdravi Bog Oče, ki te je v telesu vstvaril. Naj te ozdravi Sin, ki je za te na križu umerl. Naj te ozdravi sv. Duh, ki ti je bil vlit pri kerstu. Sveta in hvaljena Trojica, en sam Bog naj svojo milost v dušno in telesno zdravje v tebi pomnoži, naj te reši vsega hudega in naj te vedno v dobrem ohranjuje. Ki živi in kraljuje v veke vekov. Amen.“

Mašnik naredi čez bolnika sv. križ, ker „križ“, pravi sv. Ignac, „je znamenje zmage čez sovražnika naše duše: pa sv. križa se ustraši, in če od njega čuje, se trese.“ Kedar ste torej bolni, storite tudi vi večkrat sv. križ, ker velika je njegova moč.

S k l e p.

In tako, ljubeznivi! sem vam v kratkem obrede pri sv. poslednem olju razložil. H koncu svojega nauka bi vam rad še prav živo na serce položil, da svojim bratom in sestram duhovnike še zadosti zgodaj preskerbite. Ne mislite, da bo bolnik zato umerl, če bo že s sv. zakramenti previden; to mu bo še le k zdravju, če bo božja volja in k zveličanju njegove duše. Če že bolnik ničesar ne more in že pojema, kako se bo zamogel čisto spovedati, krivično blago poverniti in svojega bližnega odpuščanja prositi? Kdo je kriv, da nesrečno umerje? Ti, ki niso hotli še v pravem času po duhovnika iti. Oni so njegovo dušo umorili, ki jih bo na sodni dan tožila. Zatorej, ljubeznivi! imate bolnika pod svojo streho, pokličite mu duhovnika, da moli nad njim in ga s sv. oljem pomaže, prosite pa tudi usmiljenega Jezusa, da bi vas varoval nagle in neprevide dne smerti in vam milost skazal posebno na vašo smertno uro! Bog daj, da bi nam Kristus vsem skupej enkrat rekel, kakor gospod povabljenim v današnjem sv. evangelju: „Prijeteli, pomaknite se gori!“ Amen.

Pridiga za nedeljo sladkega imena Marijnega.

(Marija naš zgled v ponižnosti; gov. M. T.)

„Glej, dekla sem Gospodova!“ Luk. 1, 38.

V v o d.

Le eno ime je ljudem dano pod nebom, v katerem zamo-remo zveličani biti. To ime, pravi sv. apostel, je ime Jezusovo, v katerem se pripogujejo kolena vseh, teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo. In po besedah Izaija preroka gre tudi le temu imenu vsa čast in vse gospostvo. Dasiravno pa kralj ali cesar od svojih podložnih zahteva, da se pred vsem družim njemu največa čast skazuje, vendar s tem ne prepoveduje, da bi se njegovim služabnikom spodobno spoštovanje smelo dajati, marveč hoče, da se tudi oni po deželnih šegah časté in pozdravljajo. Ravno tako tudi Jezus hoče, da se zraven Njega posebno častí Njegova mati. To spoznava in uči tudi sv. katoljška cerkev, in torej Marijne praznike v cerkvenem letu za prazniki Gospodovimi z največim godovanjem obhaja. In kdo vé imenovati vse zvezde na nebu, ktere nam v jasni noči liho na serce govoré, rekoč: Tam gori je vaša prava domačija, v kateri je večno veselje? Kdo bi sešel in z imenom povedal vse cvetlice na polji, ktere kviško molé svoje krone in nam s skrivnim glasom kličejo: Tu gori nad nami je tisti prijazni Oče, ki nas lepše, kakor po kraljevo oblaci? Ravno tako kdo bi sešel vse lepe imena, s kterimi sveta cerkev Marijo Devico častí, ki nam glasno pravijo: Marija je kraljica nebes in zemlje; Ona je prva za Bogom, kterega v prahu molimo, pa tudi Njegovo mater ponižno častimo; zakaj celo poslanec božji jo pozdravlja: „Češčena si, Marija! milosti polna, Gospod je s tebo.“ Zato jo pa tudi mi zjutraj, opoldne in zvečer, doma in v cerkvah, s temi angelo-vimi besedami pozdravljamo, da se izpolnuje, česar je sama od sebe pela v Elizabetini hiši, rekoč: „Glej, odslej me bodo

srečno imenovali vsi narodi!“ Dà, naj bi se čast Marijna še bolj razširila, in bi kristjansko ljudstvo do nje še več zaupanja imelo, nam sveta cerkev na njeno ime današnje nedeljo in skozi ves teden celo odpustke deli. Teh odpustkov pa se bomo najbolj udeležili, če ne le zakramenta svete pokore in sv. rešnjega Telesa vredno prejmemo in v namen sv. Očeta molimo, temuč si njene čednosti v zgled jemljemo. Posnemati začeti pa moramo najprej tisto čednost, ki je podloga vseh drugih, in ta je: ponižnost, izrečena v besedah: „Glej, dekla sem Gospodova!“ Zato bom danes 1. govoril od Marijne ponižnosti, ter vas 2. spodbadal, da jo posnemajte.

Ti pa, o najponižniša devica, nam sprosi k temu božje pomoči!

Razlaga.

1. Ako se ima kdo za slabega, ki je v resnici slab, to ni nič posebnega, ali če se hromoten za hromotnega spozna, to ni nič čuda vrednega. Ravno tako to ni ponižnost imenovati, če se kdo ponižuje, ki nima nič časti in hvale vrednega nad sebo. Zato se nihče ne čudi, ako vidi, da hlapec svojemu gospodu čevlje sezuva, in nobeden za tega del ne poreče, da je ta hlapec ponižen. Ako bi pa visok in imeniten gospod kakemu revežu to službo skazal, bi bila to velika ponižnost. Ponižnemu biti v nizkem stanu, pravi sv. Bernard, ni slavno delo; ali ponižnost v časti je velika in posebna čednost.

Ker je pa temu tako, kako brez vse primere velika je ponižnost Marijna! Ona namreč je tista, ki ima po obljubah prerokov Zveličarja sveta roditi. Njene čednosti so najbolj slule med vsemi milijoni njenega spola. Zato jo pozdravlja angel z besedami: „Češčena, milosti polna, Gospod je s tebo, žegnana si med ženami!“ Pravi jej, da bo mati obljubljenega maziljenca Gospodovega rekoč: „Sveti Duh bo prišel v te, in moč Najvišega te bo obsenčila, in za tega voljo bo Sveto, ktero bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji.“ Pa ravno v tistem trenutku, ko je Mariji največa čast in največa sprednost skazana, imenuje se „deklo Gospodovo“. Kakošna po-

nižnost, moram reči s sv. Ambrožem, tista, ki je izvoljena za mater Gospodovo, se imenuje služabnico in dekle Njegovo, in s sv. Bernardom: „Kakošna in kako velika in redka je ta ponižnost, ki se v toliki pohvali in v tolikem poviševanju ne prevzame!“ Zato sv. Krizostom in drugi pravijo, da se je le zavoljo velike ponižnosti angela bila ustrašila. Zakaj, kakor ošabnega strah spreletí, če ga kdo v sram pripravi, ravno tako strah obide v resnici ponižnega, če ga kdo počastí.

Ponižnost je pa tudi nad Marijo tista čednost, ki jo je po angelovem oznanjenji gnala čez hribe k Elizabeti, da bi ne bila le dekla Gospodova, ampak tudi dekla ljudi, ki so bili še manj, kakor ona. Ponižnost je bila tista čednost, ki je bila pri porodu Sinu božjega s pastirskim hlevom, s slamo in z jaslami zadovoljna. Ponižnost jo je gnala poznejše k obrezovanju in očiščevanju v tempelj, da bi jo, kakor drugo navadno mater, za grešnico imeli. In to je čednost, ki se v vsem njenem življenju nad-njo najlepše kaže, tako, da je po besedah cerkvenih učenikov vse eno, reči: „Marija ali pa ponižna devica.“ Da, prederznem se reči, da ravno Marijna ponižnost je Boga najbolj naklonila, da jo je za mater svojega sinu izvolil. Sv. Avguštin in Bernard enoglasno pravita: „Vzrok (njenega materstva) je ponižnost; z devištvom si je Gospod Boga pridobila, zavoljo svoje ponižnosti pa ga je spočela.“ „Ako bi Marija ne bila tolikanj ponižna“, govori sv. Bernard na dalje, „bi je sv. Duh ne bil obsenčil“, in mati božja bi ne bila postala. Zato Marija sama v svoji pesmi v Elizabetini hiši od sebe spoznava, rekoč: „Gospod se je ozerl na nizkost svoje deklee“; — ozerl se ne na njeno deviško čistost, ne na njeno terdno vero, ne na njeno upanje in pričakovanje izraelovega Odrešenika, ne na njeno gorečo ljubezen, ampak ozerl se je na njeno ponižnost, in zato pravi: „Odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.“ „In to po pravici“, pravi sopet sv. Bernard, „najzadnja in najniža je bila k prvi in največi časti povzdignjena, zato, ker je sama sebe za najmanjšo imela, akoravno je bila med vsemi najmenitniša.“

O kako pač ta devica posvetni napuh in njegovo ošabnost osramotí! Koliko jih pač na sramu ostane, ki se hvalijo, da so rejenci in častivci Marijni! Kako ošabni in prederzni v svojem govorjenji, kako nečimurni v svojem vedenji in obnašanji, kako prevzetni, ter hvale in časti lakomni so mnogi, ki hočejo biti otroci te ponižne matere! Zato zdihuje sv. Bernard: „O ponižnost, ti Kristus in Mariji posebno lastna čednost, kako pač sramotiš ošabnost naše nečimurnosti!“ Vendar pa nam je ponižnosti pred vsem drugim potreba, ako hočemo kdaj povišani biti. Sv. Avguštin pravi: „Vrata v raj so (silno) nizke in ozke, zato, če hočemo zdravi skozi nje iti in si glave ne poškodovati, moramo jo (globoko) pripogniti.“

2. Ni je pa tudi nobene čednosti, ki bi nam bila bolj pristojna, kakor ponižnost, ker smo vsi vbogi grešniki. „Ako kdo misli, da je kaj“, pravi apostel, „ker ni nič, ta sam sebe zapeljuje.“ In Zveličar govori: „Ako ste vse storili, kar vam je bilo rečenega, recite: Malopridni hlapci smo.“ Ako bi te besede le kolikaj pomislili, bi se gotovo nad druge ne povzdigovali, ne jih zaničevaje čez rame spogledovali. Ne bili bi tako radovedni v napakah družih, in ne prezirali bi bruna v lastnem očesu. Ako bi se vsi imeli za ponižne hlapce teh, ki so od Boga čez nas postavljeni, potihnilo bi vse godernjanje zoper gosposke, vse ugovarjanje otrok do staršev, vse mermranje in preklinovanje zoper Boga in njegovo modro previdnost. Potem bi svete reči in Gospodove hiše bolj spoštovali, in ne bilo bi več viditi tacih, ki se sramujejo, celo pred Bogom odkriti se in svoje kolena pred sv. rešnjim Telesom pripogniti.

Res so še nekteri, ki imajo vsaj toliko ponižnosti, da svoje napčnosti in slabosti spoznajo; ali silno malo jih je, ki bi zavoljo teh slabost želeli ponižani biti. Zakaj, če le najmanjši glas slišimo, ki se za našo hvalo vzdigne, o kako berž nam serce od veselja poskoči! In dasiravno spoznamo, da zavoljo svojih grehov nismo drugega, kakor sramote vredni, vendar hočemo, da naj nas vsi hvalijo, ter za dobre in pobožne imajo. Če bi se pa kdo prederznil, nam naše

slabosti, če prav resnične, očitati, berž kri v nas zavre, da se potegujemo za svojo čast in zevamo po maščevanju. In ta velika napaka se ne le pri vsakdanjih ljudeh, ampak še najbolj pri videzno pobožnih dušah nahaja. Od neke take sem bral v bukvalh učenega Albana Stolca, da je prav pobožno glavo pobešala, oči zavijala in zdihovala, kako da se v vsi ponižnosti kakor najbolj pregrešna stvar svojih grehov obtoži, rekoč, da je že tavižentkrat zaslužila, naj bi jo bil Bog od sebe zavergel, naj imajo torej častiti duhovni Oče ž njeno ubogo dušo usmiljenje. Duhoven, ki ni še le letošnjo jesen iz duhovščinice prišel, berž spozna, pri čem da je. Namesto hvale in tolažila, kakor je pričakovala, jej torej reče: „Res je, tudi jaz sem slišal, da nisi dosti prida; prav je, če te je že enkrat resnica, da se poboljšaš.“ In pri teh besedah je bil ogenj v strehi. Kdo more kaj slabega od mene reči? začne rudeča kakor rak, nad spovednikom besedovati; kaj veste vi od mene? Povejte mi tiste, kateri mi zamorejo kaj očitati! Jaz nisem prišla k spovednici, da bi take debele poslušala; za take enkrat za vselej ne maram. In tako, pravi učeni pisavec, je psovala, ko je že od spovednice proč šla, s perstom nazaj na spovednika kazaje rekoč: „Ta me ne bo nikoli več dobil.“ — Vidite, kako je vendar človek v spoznanji samega sebe slep, in kako redka čednost da je prava ponižnost, ki je Bogu in ljudem ljuba!

Pa — če tudi so nekteri, ki se proti svojim višim ponižujejo, kako malo pa jih je, ki bi se poniževali proti sebi enacim! Saj sem toliko, kakor on, zakaj bi mu odjenjal, pravijo. Berž se pričnejo pričkati med sebo, kakor kdaj Kristusovi učenci, kdo iz med njih je največi, brez pomislika, da Bog ne gleda na osebo, ampak na dela, in da duh Gospodov vелеva, kolikor veči je kdo, toliko bolj naj se ponižuje, da milost najde pri Bogu.

Ker je pa ponižnosti tako malo pri ljudeh, zato je tudi malo družih čednost. Sv. Avguštin pravi: „Kdor brez ponižnosti dobro dela, nosi prah na sapo.“ In sv. Krizostom velf: „Ni je čednosti, ako ni s ponižnostjo v zvezi.“ Sv. Bernard celó govori: „Brez devištva si lahko zveličan, brez

ponižnosti pa ne. — Boljši je ponižen grešnik, kakor pravičen prevzetnjak.“ Cestninar, očiten grešnik, pravi Kristus, je bil opravičen, ker se je ponižal, farizej pa ne. Magdalena se poniža in postane zgled spokornice ter velika svetnica, med tem, ko so se drugi, že leta in leta sloveči zavoljo svoje svetosti, zaradi napuha pogreznili v pekel. „Ako torej deviške čistosti nad Marijo ne moreš drugega, kakor občudovati“, pravi hvaljeni cerkveni učenik, „prizadevaj si, da posnemaš njeno ponižnost, in samo to je zadosti.“ On hoče reči: „Ako ne moreš tako čist in neomadeževan biti, kakor Marija, ne tako popolnoma, kakor Marija, ne tako svet in milosti poln, ne tako z Bogom sklenjen, kakor ona, prizadevaj si vsaj, da boš tako ponižen, in to ti je dosti; zakaj „Bog se napuhnjenim zoperstavlja, ponižnim pa delf svojo milost.“

Akoravno se pa ponižnost vsem zdí lepa čednost, vendar se radi izgovarjajo, da je le za posamezne ljudi, zlasti za mnihe in nune po samostanih. Ali, kakor so nebesa za vse ljudi vstvarjene, tako moramo tudi vsi brez razločka po tistem potu hoditi, ki pelja v nebesa. Gori pa ga ni drugega pota, kakor pot ponižnosti. „Resnično, vam povem“, pravi Kristus sam, „če se ne spreobernet in ne hote, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“ Da je Kristus tu od ponižnosti govoril, vidi se iz naslednjih besed, ki jih je pristavil, rekoč: „Kdor se tedaj poniža, kakor ta otrok, ta je večji v nebeškem kraljestvu.“ In na dalje, zakaj se je Zveličar včlovečil? Apostel pravi: „da nam je zgled zapustil, da hodimo po Njegovih stopinjah.“ Njegov zgled pa ni drug, kakor poniževanje od njegovega rojstva v hlevu, do njegove smerti na križu. In pred nas se je vstopil, ter pravi: „Učite se od mene, ker sem krotek, in iz serca ponižen.“ — Izgled sem vam zapustil“, pravi apostelnom, „da tudi vi tako storite.“ In kaj jim je storil takrat, ko jim je to govoril? Ni jih ne učil, ne čudežev delal, temuč se je do njih nog ponižal, in jim jih je umival. Tako pa je najlepše spolnoval, česar jim je pridigoval, rekoč: „Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, temuč da bi on stregel.“ „Kdor hoče biti velik med vami, bodi vas služabnik, in kdor hoče biti prvi, ta bodi

hlavec vseh.“ — Tako vidite, da vsak, hodi si stanu, kterega hoče, se mora ponižati, če hoče za Kristusom v nebesa priti.

S k l e p.

Zato rečem h koncu z besedami sv. Bernarda: „Prosim in rotim vas na vso moč, prizadevajte si pred vsem družim, ponižno devico Marijo v ponižnosti posnemati.“ Prilik k temu bote našli povsod. Molčati, kedar ti bo kdo zopergovarjal, svoje slabosti spoznati, kedar si se kaj prehitel, tistemu veljati dati, komur bi se rad zoperstavil, odpuščenja prositi, kogar bi rad razžalil, prijazen biti s tistim, kterega tvoje oko težko terpi, vse terpljenje voljno prestati, ker si ga z grehi zaslužil, v vnanjem obnašanji, v obleki in v vedenji ne po šegah sveta, ampak po Kristusovem evangelji ravnati, to storiti in opustiti, česar Bog hoče, to se pravi Marijo posnemati in častiti v ponižnosti. In ker bi se gotovo vsi radi Marijnega veselja v nebesih vdeležili, hodimo tudi za njo po potu ponižnosti. Nikoli naj nam ne pojdejo iz spomina besede Kristusove: „Kdor se povišuje, bo ponižan; kdor se pa ponižuje, bo povišan.“ In k temu poviševanju v nebesih nam pomagaj, o blažena, o ponižna Devica Marija! Amen.

N o v i č a r.

Družba sv. Mohora. Izdava letošnjih družbinih bukev se je proti lanskemu letu za nekaj dni zapoznila; razpošiljava se vendar že prične okoli 8. dne tekočega meseca. V tem času je družbi zopet nekaj novih udov priraslo, tako da jih šteje sedaj že 2719. Vseh stroškov je letos 2551 gld. 77 kr., prejemkov pa 2999 gld. 94 kr.; tudi matičino premoženje je primerno naraslo. Kar je denarja čez stroške ostalo, nakupilo se je za-nj za 128 gld. raznih bukev č. gg. dek. predstojnikom, za 101 gld. 35 kr., 25 gg. farnim predstojnikom za 102 gld., gg. bogoslovcem za 116 gld. 82 kr. pa slovenskim gimnazijam in realkam. Vabilu k pristopu za prihodnje leto pristavljamo serčno željo, da se oglašé čast. družniki vsako leto, če je le mogoče, že v prvih treh mescih novega leta, da se more lože in za časa presoditi, koliko bukev se more dati v natis, da se stroški kolikor je mogoče po prejemkih zravnaajo.

Seja družbe sv. Mohora. Dne 16. julija je imel odbor družbe sv. Mohora sejo, v kateri se je sporočevalo o veselem družbinem napredku v tekočem letu in med drugimi manj važnimi rečmi sklenilo tudi to-le:

1. Ker se je pri končnem obračunu pokazalo, da prejemki tudi letošnje leto presegajo družbine potroške, zato se bode za ta ostanek nakupilo po znižani ceni raznih slovenskih bukev po več iztisov za darila a) 56 č. gg. dek. anijskim predstojnikom; b) 25 farnim predstojnikom, t. j. šestim v goriški, kerški, lavantinski in ljubljanski in enemu v teržaški škofiji, ki imajo največ družnikov v svoji fari za darila ali farne bukvarnice; c) častitim gg. bogoslovcem v Celoven, Gorici, Ljubljani in Mariboru in d) gimnazijam v Celji, Celovcu z realko vred, Gorici, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Novem mestu in v Terstu ter goriški in ljubljanski realki. Častiti gg.

dekani torej dobé: Majeigerjevo „zgodovino sv. Cirila in Metoda“, lavretanske pridige“, Umekove „Pesme“ in „Marije Roženevet“; gg. farni predstojniki: „Marije roženevet“, „Pridige“, Lesarjeve „zgodbe sv. cerkve“, „Elizabeto“, „Alvaredovo družino“, „Pravljice“, „Veroniko“ in „Cirila in Metoda“ od Umeka; gg. bogoslovci „Lavr. pridig“ po 16, Humbertovih „Resnic“, „Živalstya“ in „Rastlinstva“ po 10 iztisov; sl. gimnazije in realke pa bukve: Cegnarjeve „Pesmi“, Jesenkovo „Zemljepisno začetnico“, Bilčeve „Pervence“, Levstikov „Kraljedv. rokopis“, „Ajanta“, „Georgikon“, „Ismael-beja“ in „Kritona“ vsacih bukev po 5 iztisov za najpriidniše uboge dijake.

2. Ker ni namen družbi sv. Mohora, da bi se bogatila, ampak da med prostim ljudstvom koristne bukve razširja in ob enem tudi slovenske pisateljje podpira, bilo je sklenjeno;

a) Da postane vsaka knjiga, ki jo dá družba sv. Mohora na svitlo, spet pisateljjeva lastina, kakor hitro se družbina izdava poproda, če že pri sprejemi rokopisa ni bilo drugače odločeno.

b) Da se zviša plačilo za spise, ki so v gladki, popolnoma pravilni slovenščini pisani in je družba v natis prevzame. Plačevala bode družba vprihodnje take izvirne spise po 17 gld., prestave pa po 12 gld. za tiskano polo Koledarčkove oblike; če pa je spisom treba še poprave v besedi (v oblikah nič ne dé) ali celó predelave, tem se bode plačevalo tudi vprihodnje kakor doslej po 14 in 9 gld. za tiskano polo. Če bi se pa kak popolnoma pravilni spis tiskal v Cvetnikovi ali še v veči obliki, plačeval se bode po 20, oziroma 15 gld. za tiskano polo.

c) Da družba sv. Mohora slavni slovenski matici v Ljubljani g. Vojskove bukve brez vsacega povračila dosedanjih stroškov prepusti.

3. Cena letošnjim družbinim bukvam se takole ustanovi: „Večernice“ in XI. in XII. zvezek se bodo prodajale po bukvarnicah po 20 kr. „Oglenica“ in „Koledarček za leto 1866“ po 36 nkr. in „Cvetnik“ po 50 nkr.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija.

G. Marinič Jan. je postal pravi kanonik v Gospej-sveti; g. Vavra Jan. je dobil faro pri sv. Kervi. G. Lobe Filip gre za kaplana v Šent-Mihel pri Wolfsbergu. Č. g. Rakeš Ljudovit je postal beneficijant na križni gori pri Celovcu; — č. g. Čibašek Jan. gre za provizorja v Medgorje in Vidovic Jož. za zač. kanonika v Gosposveto. Čč. gg. kaplani so prestavljeni: Lipic Franc na Goro (Berg). — Brežan Andr. v Šent-Kancijan, — Blasi Jan. v Šent-Štefan pri Zili, — Bornšek Maks v Hodišče, — Unterkreuter Leop. v Sovodje, — Wavtižar Luka na Peravo, — Podlpičnik Jan. v Podkloster, — Žerijav Matevž k Fari na jezeru, — Zablatnik Jan. v Šent-Janjž na mostiču in Wilhelmer Adam za oskerb. kaplana v Steuerberg. Novoposvečeni gg. mašniki grejo za kaplane: Kapun Val. v Doberloves, — Rainer Jož. v Greifenburg, — Rebernik Jak. v Tinje, — Schuster Jan. v Šent-Urban, — Sengthaler Jan. v Stari dvor in Trobez Ant. v Labud. Št. Peter pri Grabštajnu oskerbljujejo duhovniki v Grabštajnu. G. fajm. Lesjak Janez je pensioniran. — Umerli so visoko č. g. stolni dekan Witzeling Janez, č. g. fajm. Valenta Janez in fajm. Mesner Jož. R. I. P.!

Goriška nadškofija.

G. Boltar Andr. vikar je šel v pokoj zavoljo bolezni; g. Kravanja Jan. pa v začasni pokoj.

Ljubljanska škofija.

G. Prijatelj Štef. je dobil duhovnijo pri sv. Katarini in g. Bergant Franc pa Vojsko. Umerli so čč. gg. fajm. Dobravec Peter, župni oskerbnik Partel Jož. in fajm. Kosec Prim. R. I. P.!

Terzaška škofija.

Č. g. Stariha Jakob je dobil dekanijsko faro v Pitnju (Pedena); č. g. kaplan Zadnikar Franc gre za dve leti v pokoj.

Lavantinska škofija.

Prestavljeni so gg. kaplani: Rataj Drag. v Šmarje, Vojsk Jož. v Št. Andrej v s. g., Holc Jak. k sv. Barbari pri Vurpergu, Repotočnik Rajm. v Ormuž, Vraz Jož. sen. v Kamnico. Vraz Jož. jun. k sv. Mariji v Vurpergu, Klajnušek Mih. k sv. Miklavžu pri Lotmerku, Subač Ant. k sv. Križu pri Lotmerku, Goličnik Melh. v Pilštanj, Polc Franc v Šetale, Gajšek Jan. v Ribnico, Šabot Juri v Laporje, Slomšek Jan. v Stari terg, Žličar Franc v Brasloviče. — Za kaplane gredó novo posvečeni gg. Gabrec Šimen v gornjo Polskavo, Gostenčnik Pet. k sv. Rupertu, Poterč Al. k sv. Benediktu za II. kapl., Rak Šim. v Kalobje, Sumar Mih. v Hajdin, Sovič Jož. v Razborje, Spengar Juri v Trebovlje, Terstenjak Jak. v Vitanja, Vilhar Fil. v Sromlje, Vrabelj Jan. na Bistrico.